Jaargang 115. Vrijdag, 21 November 1856. No. 140.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt verzonden: *Bijblad* no. 28, in. .i dende: *Verslag van de handelingen der Provinciale St. en van Groningen en der Staten Generaal.*

Geldleening.

Uitgelootte Schuldbekentenissen.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van *Groningen* herinneren aan de belanghebbenden, dat met **Mei 1856** door **Uitloting** AFLOSBAAR zijn gesteld de met de Nommers **118, 142** en **209** gemerkte **OBLIGATIËN** ten laste dezer Gemeente, behoorende tot de NEGOTIATIE van **1852**; voorts met **November 1856** de **OBLIGATIËN** Nommers **5, 8** en **84** der NEGOTIATIE van **1828**, en No. **8** der NEGOTIATIE van **1854**.

De Houders dier Obligatiën worden opmerkzaam gemaakt, dat de RENTE dier SCHULDBEKENTENISSEN met het voor Aflossing aangewezen tijdstip heeft opgehouden te loopen.

GRONINGEN, 20 November 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BRANDREGLEMENT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* achten het noodig, de Ingezetenen te herinneren aan de **BEPALING** van Art. **54** van het **BRANDREGLEMENT** van den 28sten Februarij 1855, en hen te waarschuwen om zich bij voorkomende gelegenheid stiptelijk dien overeenkomstig te gedragen, ten einde het nuttige doel van dit voorschrift worde bereikt en zij zich tevens vrijwaren voor de straf op nalatigheid in dezen bepaald bij Art. 59 van het Reglement.

De aangehaalde bepalingen van het Brandreglement luiden als volgt:

Art. 54. Indien de brand na zonsondergang plaats heeft, zal door de benedenbewoners der twintig huizen, staande het naast aan weerszijden van het gebouw waarin de brand is, en voor zooverre die brand in eene straat voorvalt, mede door de benedenbewoners van een gelijk aantal daartegenover staande behuizingen, voor de vensters eene brandende kaars of lamp of wel eene brandende lantaren aan den voorgevel geplaatst en gedurende den brand, immers tot aan zonsopgang aangehouden worden.

Art 59......... Overtreding van Art. 54 wordt gestraft met eene boete van 1 tot 3 gulden.........

GRONINGEN, 18 November 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* doen te weten, dat het **KOHIER** der **ONDERHOUDSPLIGTIGEN** van **alle Rijwegen en Voetpaden en der daartoe behoorende werken** binnen de Gemeente, naar aanleiding van art. 22 van het Reglement op het Toezigt der Wegen in de Provincie *Groningen* van den 10den Augustus 1854, door hen opgemaakt den 3den dezer maand, in het GEMEENTEHUIS voor een ieder ter inzage zal liggen gedurende **eene maand**, te rekenen van heden.

Bezwaren en aanmerkingen kunnen daarop schriftelijk bij Burgemeester en Wethouders worden ingebragt, uiterlijk binnen **8 dagen** na het einde van den termijn van nederlegging.

GRONINGEN, 6 November 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Uit New-York is de hoogst gewigtige tijding ontvangen, dat de heer *Buchanan* benoemd is tot president van de Noord-Amerikaansche Unie met 174 stemmen. Kolonel *Fremont* had 114 stemmen bekomen en de heer *Fillmore* 8.

Zoo is dus de strijd, die bijna een jaar lang in de verschillende staten der Unie gevoerd is, beslecht. Zoo heeft dan de democratische partij, en tevens de slavenhoudende staten gezegevierd. Wij hadden deze overwinning, vooral in den laatsten tijd, wel verwacht. Het eigenbelang spreekt te luide, dan dat het niet door alle mogelijke middelen zou zoeken te overwinnen.

Wij zullen afwachten in hoeverre de plaatsing van den heer *Buchanan* aan het hoofd der Vereenigde Staten van invloed zal zijn op de buitenlandsche politiek. De Engelsche bladen zullen daarover wel binnen kort hunne beschouwingen mededeelen. Maar wij willen hier niet verzwijgen van welke gevoelens zij bezield waren, die den heer *Buchanan* tot die aanzienlijke betrekking door hunne stemmen hebben verheven. Men kan er uit afleiden welke gezindheden de man hunner keuze is toegedaan ten opzigte van de slavernijkwestie, die eigenlijk bij den strijd over de presidentskeuze alle andere vragen heeft overheerscht.

Ziehier dan eenige stellingen, die wij vonden opgeteekend in het orgaan der democratische partij, de *Richmond Enquirer*, en welke stellingen onder meer door de voorstanders van *Buchanan* bij duizenden in de Vereenigde Staten waren verspreid:

» Maak den arbeidsman tot den slaaf van een man, in plaats van tot slaaf der gansche maatschappij, en hij zou veel beter af zijn."

» Vrije maatschappij is eene gedrogtlijke misgeboorte, slavernij is de gezonde en schoone en natuurlijke toestand, waarnaar allen, zonder het te weten, trachten."

» De natuur heeft de zwakken van geest en ligchaam tot slaven gemaakt."

» De menschen zijn niet geboren met aanspraak op gelijke regten. Het zou veel digter bij de waarheid zijn te zeggen, dat sommigen geboren werden met zadels op den rug, en anderen met laarzen en sporen aan om op hen te rijden, en het rijden doet hun goed. Zij hebben teugels, gebit en sporen noodig."

Men zal welligt tegenwerpen, dat, hoezeer de partij van *Buchanan* zulke gedrogtelijke stellingen huldigt, zij zich wel eens in den man harer keuze zou kunnen bedriegen, en het zou kunnen blijken, dat deze veel betere gezindheden koestert. Het ware voor de ongelukkige slavenbevolking der Vereenigde Staten te wenschen, maar het tegendeel is meer dan waarschijnlijk. De volgende anecdote, door een Engelsch blad medegedeeld, verspreidt een treurig licht over de gevoelens van den nu gekozen president omtrent de slavernij:

» Weinige dagen voor dat de heer *Buchanan* Londen verliet, om als gezant der Vereenigde Staten door den heer *Dallas* vervangen te worden, woonde hij een lévé der Koningin op het paleis van Sint James bij, alwaar zich ook, als gevolmagtigd minister des Keizers van Haïti, een kloek gebouwd en schoon neger, in schitterende uniform, bevond. Toevallig stonden zij, na de Koningin begroet te hebben, nevens elkander, hetwelk een hofbeambte aanleiding gaf den eenen te vragen wat hij van den anderen dacht. Langzaam wendde de heer *Buchanan* het hoofd naar zijnen nevenman, mat hem, met een blik vol minachting en afkeer, van het hoofd tot de voeten, en antwoordde toen zijnen ondervrager, met een sterk Amerikaansch accent: » Ik zou duizend dollars voor hem geven," en verliet het paleis.

RUSLAND.

De Keizer van Rusland heeft aan *Ismaël*-pacha, opperbevelhebber van het Turksche leger in Azië, de orde van den Witten Adelaar verleend, als bewijs van hulde voor zijne te Kars aan den dag gelegde bekwaamheden als krijgsman.

De *Moniteur de l'Armée*, die van wege het Fransche ministerie van oorlog wordt uitgegeven, behelst belangrijke opgaven van een Franschen reiziger betrekkelijk de tegenwoordige gesteldheid van de Krim, waardoor de berigten van sommige buitenlandsche dagbladen gelogenstraft worden.

Volgens deze opgaven worden te Sebastopol de bepalingen van het Parijsche verdrag door de Russen eerlijk uitgevoerd. Bij het Russische gouvernement bestaat geen plan om de vestingwerken dier stad weder op te rigten of om in de Zwarte zee eene nieuwe vloot te vormen. Er zullen in die zee slechts zoovele vaartuigen van de kleinste soort worden gehouden, als bij het verdrag veroorloofd is.

De stad Sebastopol zelve is nog een puinhoop, waaruit eenige huizen die aan rijke lieden toebehoorden en door hen hersteld zijn, uitsteken, benevens eenige gedenkteekenen, die gedurende den oorlog in stand gebleven of sedert hersteld zijn. In de stadswijk die tot huisvesting der arbeidende volksklasse bestemd was, zijn een aantal bewoners, die door den oorlog zonder dak en heenkomen waren, teruggekeerd, maar zij leven tusschen de bouwvallen, en hebben zich aldaar verblijven vervaardigd waarin zij voor de guurheid van het weder bedekt zijn.

TURKIJE.

Volgens de laatste te Marseille uit de Zwarte zee ontvangene berigten, was aan de Engelsche stoomboot *Bagger* toen deze de Russische kruisers had willen vervolgen, die Turksche vaartuigen genomen hadden, welke sluikhandel in zout op de Abasische kust dreven, de doortogt geweigerd en was uit het fort Jeni-Kalé op de Engelsche stoomboot gevuurd. De admiraal *Lyons* had eene andere stoomboot afgezonden, om rekenschap van deze handeling te vragen.

Het herstel van de goede verstandhouding tusschen de groote mogendheden omtrent de punten, die tot dusverre tot verschil hadden aanleiding gegeven, blijft zich bevestigen en is ontegenzeggelijk van gewigt. Men geeft thans te kennen, dat Rusland als schikkingsvoorstellen aanbiedt, dat het Slangeneiland bezet worden zal door eene gemengde commissie, benoemd door al de mogendheden welke in de kwestie gewikkeld zijn, terwijl het daartegen Bolgrad geheel aan Moldavië zou afstaan.

Zoo dit juist is, zou daarin het beste antwoord liggen opgesloten, 't welk Rusland aan de dagelijksche uitvallen der Engelsche bladen tegen hetgeen zij zijne sluwheid en kwade trouw noemen, zou kunnen geven.

Men vooronderstelt dat Rusland in deze belangrijke concessiën vooral geleid zou wezen door zijne begeerte om zoo spoedig mogelijk te verkrijgen, dat de vorstendommen en de Zwarte zee door de Oostenrijksche en Engelsche bezettingen worden ontruimd.

Het zal evenwel nog te bezien staan of dit doel wel bereikt zal worden. Verschooningen en voorwendsels liggen altijd voor de hand. Zou het, zoo vraagt men, bij voorbeeld niet te vermoeden zijn, dat Oostenrijk de guurheid des winters en de moeijelijkheden van vervoer in het koude jaargetijde voorwendde, om het terugtrekken zijner troepen uit de Donauvorstendommen te vertragen, en dat de Engelschen van hunne zijde weigerden om de Zwarte zee te verlaten, zoolang de Oostenrijkers bij den Donau achterbleven?

Blijft nog het vraagstuk van het bijeenkomen van het congres. Zoo de genoemde tijdingen omtrent de door Rusland te verleenen inwilligingen waarheid bevatten, is het moeijelijk te bevroeden, onder welk voorwendsel nog de Weener en Londensche kabinetten zich zouden kunnen verzetten tegen eene bijeenkomst, die aan alle kwestiën, uit de Oostersche aangelegenheden ontstaan, een einde moet maken.

Het bekende Russisch-gezinde dagblad *le Nord* behelst thans bijna dagelijks betoogen, waarin wordt aangevoerd, dat Engeland en Oostenrijk feitelijk inbreuk maken op het vredes-tractaat van den 30sten Maart, en Europa er het grootste belang bij heeft, dat die mogendheden op den thans ingeslagen weg worden gestuit.

De *Constitutionnel* bevat een belangrijk artikel, waarin hij tracht het algemeene karakter der buitenlandsche staatkunde van het Fransche bewind te omschrijven. Het blad protesteert — en dit geschiedt niet voor de eerste maal — tegen elk denkbeeld van verovering, en verklaart dat 's Keizers staatkunde is eene staatkunde van belangeloosheid en gematigdheid. » Indien de Fransche regering het had gewild," zegt de *Constitutionnel*, » zij had uit dien Oosterschen oorlog gemakkelijk een' Europeschen en revolutionnairen oorlog kunnen doen ontstaan, die tevens een veroverings-oorlog ware geweest. Zij deed het niet omdat zij het niet wilde, omdat hare staatkunde in de eerste plaats eene staatkunde van orde en vrede is, en omdat zij alleen dán tot de wapenen hare toevlugt neemt, wanneer, zoo als het Westen tegen Rusland deed, het geldt de belangelooze verdediging, met de wapenen, van een algemeen Europeesch belang, het belang der beschaving, van den vooruitgang en der menschheid."

Volgens berigten uit Konstantinopel van den 12den dezer, zou de gezant van Frankrijk, de heer *Thouvenel*, den Russischen gezant, *de Butenieff*, inlichtingen hebben gevraagd betreffende de met de Porte hangende kwestiën en een ontwijkend antwoord hebben ontvangen.

ITALIE.

Uit Napels verneemt men, dat de Koning wederom genade verleend heeft aan eenige personen, waaronder ook de hertog *Serradifallo*, bekend om zijn werk over Siciliaansche oudheden, en die in 1848, als president van de kamer der Pairs van het eiland Sicilië, lid was der deputatie, welke aan den hertog van Genua de kroon van Sicilië moest aanbieden.

Dit beginsel van amnestie schijnt te bevestigen, wat men voor eenigen tijd verhaalde van het plan des Konings van Napels, om thans, nu hij niet meer oogenschijnlijk en regtstreeks verkeert onder den dwang der Westersche mogendheden, den weg van vergevensgezindheid in te slaan.

— In de Italiaansche dagbladen is sedert eenigen tijd veel sprake van een voorval hetwelk aan de liberale of ministeriële partij in Sardinië vrij wat verlegenheid baart, en haar scherpe verwijten van de conservative en kerkelijk-gezinde dagbladen berokkent. In een twistgeschrijf tusschen constitutioneel-gezinde dagbladen en een orgaan van *Mazzini*, is door dien volksmenner verklaard dat twee mannen, die thans onder de voorstanders van het constitutionele koningschap in Piëmont vooraan stonden, deel genomen hadden aan eene toevallig verijdelde zamenzwering tegen het leven van den vorigen Koning van Sardinië, Z. M. *Karel Albert*, den vorst die voor Italië's onafhankelijkheid den oorlog aan Oostenrijk aangedaan en de constitutionele staatsregeling aan zijn land geschonken heeft. *Mazzini* wees die beide mannen met name aan: de een was de heer *Gallenga*, die onder Koning *Victor Emanuel* deel van een kabinet uitgemaakt en van dien Koning onder andere gunstbewijzen de versierselen der nationale ridderorde ontvangen heeft, en thans nog in de Sardinische kamer van volksafgevaardigden zit; de andere was de heer *Melegari*, thans hoogleeraar in het staatsregt aan 's lands hoogeschool te Turyn, en insgelijks lid van het parlement.

De heer *Gallenga* heeft openlijk het hem door *Mazzini* te laste gelegde feit beleden, en verklaard dat hij Koning *Karel Albert* naar het leven gestaan had, daar hij destijds met zoo vele andere Italiaansche jongelieden dien monarch als een beletsel voor Italië's vrijmaking beschouwde. Tevens heeft hij zijn ridderteeken aan Koning *Victor Emanuel* teruggezonden en zijn ontslag als lid van het parlement genomen.

Volgens de jongste berigten uit Turyn, heeft de Koning den heer *Gallenga* doen antwoorden, dat hij hem wegens het nu aan het licht gekomen feit zijne gunst niet onttrok noch het ridderteeken onwaardig achtte; dat hij hem vergiffenis schonk en daarmede geloofde te handelen in den geest van wijlen zijn' koninklijken vader, welke aan de vroeger bekend geworden deelgenooten dier zamenzwering de afdwaling van harte vergeven had. De Koning gaf tevens de hoop en het vertrouwen te kennen, dat de heer *Gallenga* voortgaan zou blijken van berouw te geven, en dat de gewezen zamenzweerder, van de hersenschimmen der jeugd genezen, zulk een getrouw en ijverig dienaar van het vaderland en van het Huis van Savoye zou blijven, als hij sedert het jaar 1848 steeds geweest was.

De heer *Melegari* betwist de juistheid der opgaven van *Mazzini* over zijn aandeel aan de bedoelde zamenzwering, en heeft een kerkelijk-gezind dagblad, waardoor hij op grond dier opgaven een koningsmoorder geheeten was, deswege voor den regter gedaagd en van laster aangeklaagd. Dit regtsgeding is nog niet beslist; intusschen houdt de heer *Melegari* zijne akademische voorlezingen naar gewoonte.

— Dat het bandietenwezen in Italië gelijken tred houdt met de meerdere verlichting dezer eeuw blijkt, uit het volgende curieuse voorval. Tusschen Rome en Frascati hebben de roovers den spoortrein, door het nabootsen der nachtseinen, tot staan gebragt en op hun gemak de reizigers uitgeplunderd. Na dezen volbragten arbeid gaven zij het sein tot vertrek en men reed ongemoeid verder.

SPANJE.

De stemming is hier gedrukt en alles voorspelt eene contra-revolutie, ten gevolge van de buitensporige eischen der hoogere geestelijkheid. Een bal, dat op den 10den j.l. zou worden gegeven, werd afgezegd, uit vrees voor oproer. Een der vrijzinnige dagbladen waarschuwt echter zijne partij, om voorzigtig te zijn en niet in den strik te vallen, waarin men haar, door te groote voorbarigheid, wil vangen. » De hof- en kerkelijke partij" zegt dat blad » zou op dit oogenblik gaarne een oproer zien. Wachten wij op de dingen die daar komen zullen. De straf zal vallen op het hoofd der ultra-kerkelijke partij en wij zullen zien hoe *Narvaez* met deze zijn spel zal spelen."

De regering heeft een zeer streng bevel uitgevaardigd ten opzigte der ontslagen officieren. De kapitein-generaal moet allen in hechtenis nemen, die niet binnen 24 uren uit de hoofdstad zijn vertrokken. Het schijnt dat eenige generaals de regering bezorgd maken. Voornamelijk hebben haar de herhaalde bijeenkomsten bij den generaal *Prim* mishaagd.

DUITSCHLAND.

De Koning en de Koningin van Pruissen hebben aan de Koningin der Nederlanden, die zich tegenwoordig te Berlijn bevindt, Maandag een bezoek gebragt; des middags was er diner ten hove, waarbij de Koningin der Nederlanden tegenwoordig was. H. M. zal acht dagen te Berlijn vertoeven.

— De nog altijd werkzame geleerde *Alexander von Humboldt* heeft aangekondigd, dat 34 bladen van het laatste gedeelte van den *Cosmos* zijn afgedrukt, en dat hij dit werk tegen het einde van dit jaar denkt te voltooijen.

— Door landverhuizing heeft Keurhessen in het tijdvak van 1852—55 niet alleen het geheele bedrag der meerdere bevolking, maar daarenboven nog een aantal van 18,836 inwoners verloren.

— De Keizer van Oostenrijk is Maandag met de Keizerin uit Weenen vertrokken, om de Italiaansche provinciën der monarchij te bezoeken. De keizerlijke reistogt zal van vrij langen duur zijn, daar Hunne Majesteiten eerst in het begin der maand Januarij in Milaan verwacht worden.

Men meent dat het Oostenrijksche gouvernement van deze gelegenheid zal gebruik maken om eenige grieven zijner Italiaansche onderdanen weg te nemen, en zelfs om eene vrij uitgebreide amnestie voor staatsmisdaden af te kondigen. Zeker is het, dat de bevolking de hoop daarop koestert.

Mgr. *de Lucca*, de nieuwe nuntius bij het Oostenrijksche hof, heeft aan den Keizer een' eigenhandigen brief van den Paus overgebragt, waarin hij zijne groote voldoening over de nu uitgevaardigde wet op het huwelijk betuigt, en de hoop uitdrukt, dat de overige organieke wetten, welke de uitvoering van het concordaat doet te gemoet zien, denzelfden geest zullen ademen.

Die wet op het huwelijk geeft tegenwoordig aan de bisschoppen handen vol werk, want om daaraan uitvoering te geven, moet in elk bisdom eene huwelijksregtbank, in eersten en in tweeden aanleg, opgerigt worden.

DENEMARKEN.

Den 23sten October is van de zijde van Pruissen eene ernstige nota bij de Deensche regering ingediend, betreffende de regten der Duitsche onder het gezag van Denemarken gestelde landschappen. In dit staatsstuk wordt de genoemde regering aan de verklaring herinnerd, welke zij, bij het sluiten van den vrede, in 1851, aan de beide Duitsche groote mogendheden heeft doen toekomen, en wordt aangevoerd, dat van hare zijde daar geenszins aan is beantwoord geworden.

Bij de nota wordt het kabinet van Koppenhage dringend vermaand om de provinciale landdagen van Holstein en Lauenburg onverwijld bijeen te roepen, ten einde zich met dezelve over deze landschappen betreffende algemeene verordeningen te verstaan, en zich niet bloot te stellen aan ernstige verwikkelingen, welke het gevolg zouden zijn van eene tusschenkomst der Duitsche bondsvergadering.

Het gerucht houdt aan, dat Z. M. de Koning van Denemarken de regering verlangt neder te leggen en zich, met zijne gemalin, gravin *Danner*, in Zwitserland te vestigen.

ZWITSERLAND.

— De regering van het kanton Neufchâtel heeft het besluit genomen, om 14 Bernsche familiën, wier mannelijke leden verdacht zijn tot de royalistische partij te behooren, uit het kanton te verbannen. De Bernsche regering heeft echter tegen dezen maatregel teregt geprotesteerd. Uit Neufchâtel komen voortdurend klagten in over willekeurige verdeeling der inkwartiering. Ook de behandeling der Neufchâteller gevangenen moet in den laatsten tijd wel wat te wenschen overlaten.

Van goed onderrigte zijde wordt zeer bepaaldelijk medegedeeld, dat de zending van generaal *Dufour* naar Parijs, ter zake van Neufchâtel, geheel is mislukt. De Fransche regering volhardt bij haren raad, dat de gevangenen te Neufchatel onvoorwaardelijk en spoedig moeten ontslagen worden, om daardoor aan den Koning van Pruissen de gelegenheid te geven een geschil te vereffenen, waarbij Zwitserland zich in staatsregtelijk opzigt in eene scheve stelling heeft geplaatst.

De Londensche *Morning-Post* bevat een artikel over de zaak van Neufchâtel, waarin wordt gezegd dat het belagchelijk ware, aan te nemen dat de Koning van Pruissen zijne aanspraken op genoemd Zwitsersch kanton met geweld zal doorzetten, of dat de groote mogendheden hem daarin zullen ondersteunen.

GROOT-BRITTANJE.

Volgens de berigten uit Bombay van den 17den October, schijnt eindelijk zeker te zijn dat Herat door de Perzische troepen vermeesterd is, terwijl zich de tijding, alsof die stad daarna weder in 't bezit zou gekomen zijn van den Afghaanschen vorst *Dost Mahomed*, Englands bondgenoot, niet heeft bevestigd. De belegerden hebben zich hardnekkig en met al den

wanhoop van het fanatismus verdedigd, doch waren ten laatste door hongersnood en uitputting genoodzaakt zich over te geven, welke overgave van den kant der Perzen door vreeselijke gruwelen en moordtooneelen is opgevolgd.

Om de hooge beteekenis van dit voorval te leeren kennen, ontleenen wij het volgende aan de *Globe*, die — na gezegd te hebben dat reeds eene Engelsche expeditie uit Bombay naar de Perzische golf op weg is, om vijandelijk tegen den Schach van Perzië op te treden en dezen tot de teruggave der vesting Herat te dwingen — dit laat volgen:

»Deze krijgstogt is eene onderneming van niet geringe beduidenis: daarmede wordt tijdig een voorpost tot verdediging van Britsch Indië uitgezet. Perzië heeft de met ons plegtig aangegane verbindtenissen geschonden door Herat te belegeren; maar er is niet veel scherpzinnigheid noodig om te begrijpen dat die stap door Perzië niet op eigen hand gedaan is. Bevreemdt het iemand dat de Schach daartoe eerst overgegaan is nadat Engeland door den vrede weder vrije beschikking over zijne legermagt bekomen had, die bevreemding verdwijnt bij de gedachte, dat ook Rusland de handen nu eerst weder vrij heeft. Het is, ronduit gesproken, naar alle waarschijnlijkheid Ruslands plan zich van Perzië eveneens tegen ons Indisch rijk te bedienen als van de Donau-vorstendommen tegen Turkije; en het schijnt dat de aanval der Perzen op Herat niets anders is dan een voorbode voor verdere stappen van den vijand dien wij in de Krim ontmoet hebben.

»Indien wij Herat lieten vermeesteren, zou de deur voor Ruslands vijandig streven geopend zijn. Dan zouden Russen in Perzisch gewaad onder de volksstammen en vorsten aan de noord-westelijke grenzen van Britsch Indië aan het werk gaan; en wanneer de vijand eenmaal zulk eene positie gewonnen had, zouden er ten laatste welligt groote inspanningen en opofferingen van Engeland vereischt worden om ons rijk in het Oosten te beveiligen."

Uit deze woorden blijkt alzoo ten duidelijkste, dat de vijanandelijke houding van Engeland eigenlijk niet zoozeer tegen Perzië, als wel tegen Rusland gerigt is, omdat de Schach Russischgezind heet, iets waarvan hij evenwel in den jongsten oorlog weinig blijken gaf. Toen was hij beurtelings elks vriend en vijand.

Engeland moet zich — wij hebben het reeds eenmaal opgemerkt — zeer gevoelig betoonen over het gezantschap dat de Schach van Perzië naar Parijs zendt, en dat zich op dit oogenblik in het bezit van rijke geschenken voor den Franschen Keizer en zijne omgeving, te Konstantinopel bevindt. De Engelsche regering wenscht, dat men den gezant van Perzië niet officiëel ontvange. Daarenboven begeert zij — althans hare organen hebben het in duidelijke bewoordingen geëischt — dat de Fransche regering aan hare officieren die zich in Perzische dienst bevinden en aan den oorlog tegen Herat deelnemen, de vergunning onttrekke om daar langer te blijven.

Men verzekert evenwel dat Frankrijk niet geneigd is om op dit punt zijn veelvorderenden bondgenoot toe te geven. Het is te begrijpen dat Frankrijk de vijandige gezindheid niet behoeft te omhelzen, welke Engeland op dit oogenblik tegen Perzië koestert, hoewel, zooals wij zeiden, in het wezen der zaak de geheele Perzische kwestie eigenlijk gemunt is op Rusland.

In dezen geest spreekt ook de *Constitutionnel* in een artikel, 't welk allezins schijnt een half-officiëel karakter te dragen of ten minste op inlichtingen van hooger hand te steunen. Dit artikel zegt, dat Frankrijk weinig geneigdheid betoont, om ten aanzien van dit Perzische gezantschap aan het verlangen van zijn bondgenoot gehoor te geven, en niet alleen zal men *Feruck*-khan niet beletten zijne zending te volbrengen, maar ook zal hij op de meest welwillende wijze op de Tuilleriën ontvangen worden.

De *Indépendance Belge* meldt dat het Fransche gouvernement besloten heeft, een oorlogsschip naar de Perzische golf te zenden, om aldaar den loop der gebeurtenissen gade te slaan.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* deelt een gewigtig besluit mede, volgens hetwelk de ministers, op hunne verantwoordelijkheid, zich tot geenerlei nieuwe uitgaven verbinden mogen, alvorens in de middelen tot rigtige betaling daarvan voorzien is, hetzij door een suppletoir crediet of door overschrijving op een ander hoofdstuk, en niet, alvorens de op de suppletoire credieten betrekkelijke besluiten van den staatsraad uitgegaan zijn en de middelen en wegen zijn aangewezen. Hierdoor tracht de regering blijkbaar het verwijt te ontgaan, dat onbedachtzame of niet blijkbaar noodige uitgaven gedaan worden, welke het moeijelijke van den toestand nog verhoogen zouden.

— De minister van oorlog heeft de definitieve rekeningen zijner uitgaven over het dienstjaar 1854 bekend gemaakt. Deze rekeningen vormen een boekdeel van ruim 300 pagina's. Het binnenlandsch, Italiaansch, Oostersch en Algerisch leger komen onder afzonderlijke rubrieken voor. Frankrijk had in gezegd jaar 488,000 man en 107,000 paarden onder de wapens. De totale uitgaven van het ministerie van oorlog beliepen in het jaar 1854 de som van 541 millioen francs.

— Men heeft zich te zeer gehaast om het vertrek van den markies *Antonini* te melden. Hij is op dit oogenblik nog te Parijs; graaf *Walewsky* heeft hem verwittigd dat hem en het geheele personeel van het Napelsche gezantschap paspoorten zouden gegeven worden. Brieven uit Napels, met de laatste post te Parijs ontvangen, schrijven den markies voor naar Brussel te gaan. Hij zal te Parijs zelfs geen kanselier achterlaten om de passen te viseren. De bescherming der Napelsche onderdanen is toevertrouwd aan den Pruissischen gezant.

— Jaar op jaar breidt zich te Parijs de handel uit in slakken, die bij honderdduizenden als lekkernij aldaar worden verbruikt. In Champagne en Bourgondië, die voornamelijk de Fransche hoofdstad van die zonderlinge lekkernij voorzien, vindt men inrigtingen, waar op groote schaal de slakkenteelt wordt uitgeoefend, en welke, naar de verhalen van ooggetuigen, op bewonderenswaardige wijze zijn ingerigt.

— De *Assemblée Nationale* bevat een kras artikel onder het opschrift: »Laat ons Engelands bondgenooten, maar niet Engelands werktuigen zijn."

— De *Constitutionnel* zegt, dat verschillende Beijersche en Wurtembergsche officieren van hunne regeringen verlof hebben gevraagd en bekomen om de groote militaire expeditie, welke door de Franschen in het aanstaande voorjaar naar Kabylië ondernomen zal worden, mede te maken.

BELGIE.

Te Brussel wordt op nieuw in een der schouwburgen het bekende drama »*De wandelende Jood*" vertoond. De wederopvoering is inderdaad eenigermate een politiek verschijnsel. Elken avond is de schouwburg op alle rangen geheel bezet. De menigvuldige, in het stuk voorkomende toespelingen op de tegenwoordige clericale verwikkelingen, worden daverend toegejuicht. De schouwburg-directie heeft uit Parijs den tooneelspeler ontboden, welke daar ter stede voor het eerst met grooten bijval in de rol van *Rodin* is opgetreden.

— Maandag avond viel op den Noorder-spoorweg nabij Brussel een treurig ongeluk voor. De trein van Brussel naar Gent over Aalst had te 8 uur het station aan de Keulsche poort verlaten, toen hij vijf minuten later tegen een van het station der Allée Verte komenden goederentrein stiet. De schok was vreeselijk. Een waggon der 3de klasse, met reizigers gevuld, werd gebroken en de locomotief omvergeworpen. De stoker, op verren afstand geslingerd en in een kuil neêrgekomen, werd bijna door een wonder gered en kwam er slechts met eenige kneuzingen af. Van de reizigers zijn drie zwaar gekwetst; van de zich op den trein bevindende beambten heeft een eene rib gebroken.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 19 November.

Het *Staatsblad* no. 114 bevat een besluit van den 11den dezer, houdende bepalingen omtrent de dienst der rijksveldwachters. Daarbij wordt o. a. bepaald, dat de dienst van geregtsdienaar, van rijksveldwachter en van bezoldigd opziener der jagt en visscherij wordt vereenigd onder de benaming van rijks-veldwacht; — dat die rijksveldwacht, zonder onderscheid, wordt uitgeoefend door vermelde beambten, onder den naam van rijks-veldwachter. Behoudens de hun aan te wijzen standplaatsen, worden zij aangesteld en beëedigd voor het geheele grondgebied des rijks; — dat de rijks-veldwachters, uniform gekleed en gewapend, worden verdeeld in drie klassen, en in brigaden, naar gelang de dienst dit zal vereischen, ingedeeld, wier jaarwedden zijn voor die der eerste klasse *f* 550; tweede klasse *f* 450; derde klasse *f* 375; — dat de geregtsdienaren, die bij het in werking komen van dit besluit in dienst zijn, worden geacht tot de derde klasse te behooren, behalve zij die dan eene jaarwedde van *f* 400 hebben, deze, voor zooverre zij niet tot eene hoogere klasse worden bevorderd, blijven genieten, terwijl de dan in dienst zijnde bezoldigde opzieners der jagt en visscherij, in afwachting dat omtrent hen nader zal zijn beschikt, op hunne tegenwoordige jaarwedde van *f* 260, mede worden gerekend te behooren tot de derde klasse der rijks-veldwachters.

— In het voorloopig verslag betreffende de voordragt op de wijziging van de regten op den in- en uitvoer van den visch, komt voor, dat men schier eenstemmig heeft verklaard, zich met het hoofdbeginsel, de opheffing namelijk van de verbodsbepalingen van den invoer van visch en haring, te kunnen vereenigen. Verscheidene leden zouden, in het belang der min gegoede bevolking, eenen geheelen vrijdom van regten op den invoer hebben gewenscht; doch vele andere leden hebben, om de bijzondere omstandigheden, in welke de zeevisscherij verkeert, een matig regt niet onraadzaam geacht.

— Verleden week is in de groote comediezaal alhier het touw gebroken, waaraan de groote lichtkroon hangt, en deze daardoor naar beneden gevallen. Gelukkig is dit des morgens gebeurd, terwijl er zich niemand onder bevond; had dit ongeluk des avonds onder de tooneelvertooning plaats gehad, dan hadden de gevolgen allertreurigst kunnen zijn.

— De maatregelen door eenige ingezetenen van Schiedam genomen, hebben ten gevolge gehad dat de prijs van het zuivere tarwebrood in 14 dagen 6 cents op de 15 oncen is gedaald.

— Een partikulier schrijven van Paramaribo, van den 21sten October berigt aan de *Utr. Ct.* het volgende:

»De toestand der plantage-slaven laat niets te wenschen over; ongeregeldheden hebben er in den laatsten tijd niet plaats gevonden. Sedert er betere verordeningen zijn gekomen voor die plantages, waar nog waterwerken bestaan, heeft het lot dier slaven eene zeer gunstige verandering ondergaan, daar de werkzaamheden over het algemeen daar véél te zwaar waren. — In het tijdschrift uitgegeven van wege de Nederl. maatschappij ter bevordering der afschaffing der slavernij enz., komt een artikel voor omtrent *den vrijkoop van slaven in Suriname.* Van deze maatschappij en hare handelingen is in de kolonie zeer weinig bekend; wenschelijk ware het, dat de vrijmaking der slaven langs dien weg op grootere schaal konde plaats vinden, en de bijdragen hiertoe in Nederland meer algemeen wierden, opdat er grootere sommen toe konden worden besteed. — Er wordt hier jaarlijks aan een groot aantal slaven de vrijheid gegeven, terwijl andere weer in de gelegenheid worden gesteld zich zelve vrij te werken, en meermalen worden slaven vrijgekocht door volkomen belangelooze personen, die het geld aan deze slaven voorschieten en hen in de gelegenheid stellen dit bij gedeelten van hunne verdiensten terug te geven. — Maar aan den anderen kant hebben er ook nog gedurig slaven kwellerijen van hunne meesters te verduren, die, niettegenstaande de meeste surveillance der politie, niet altijd aan het licht komen.

»Den 12den is er eene vergadering gehouden van leden van 't *Prot. Surin. Mettray*, waarvan voor eenigen tijd ook door uw blad is gesproken. Na eene toelichting van den gouverneur, die o. a. te kennen gaf, dat hij bij de Moravische Broedergemeente en bij de R. Kath. geestelijkheid te vergeefs eenige medewerking had gezocht, om de opvoeding der armenkinderen te verbeteren, daar bij beiden bezwaar bestond tegen eene vereenigde opvoeding van kinderen tot verschillende gezindten behoorende, heeft de heer *Conradi* verslag uitgebragt. Door medestichters, leden en donateurs is voor *Sur. Mettray*, (met de *f* 1000 door de Regering geschonken) eene som van *f* 7000 bijeengebragt. Er is vervolgens een bestuur benoemd. De aanbouw van de boerenwoning is met ijver begonnen. Men hoopt echter nog steeds op meer deelneming in de stichting, ook uit het Moederland."

LEIDEN, 18 November.

Het verslag der commissie uit den gemeenteraad, tot het voorstellen van eene andere belasting dan de bestaande hoofdelijke omslag, bevat een voorstel, strekkende tot invoering eener belasting op de brandstoffen, die op *f* 42,000 wordt geraamd; een regt op inkomende vaartuigen, dat op *f* 14,000 wordt geraamd; verhooging der bestaande belasting op de tarwe met nog *f* 2 op de 100 Ned. ℔, die op eene meerdere opbrengst van *f* 32,000 wordt geschat. Voorts eene directe belasting groot *f* 19,500, die 1¼ pCt. bedraagt van het twintigvoudig bedrag der hoofdsom van 's rijks personele belasting; terwijl het ontbrekende zou verkregen worden door zich te wenden tot de Hooge Regering met het verzoek, dat 150 opcenten op het gedistilleerd door al de gemeenten zullen worden geheven, waaruit een voordeel van *f* 10,000 zou verkregen worden, alsmede door enkele verbeteringen, waarvoor de invordering van de belasting op het gedistilleerd en op het geslagt nog vatbaar wordt geacht.

ARNHEM, 18 November.

Te Gendringen overleed op den 16den dezer, in den ouderdom van ruim 65 jaren, z. exc. jhr. *J. T. van Spengler*, ridder der Militaire Willemsorde 4de kl., kommandeur der orde van den Ned. Leeuw, ridder der orden van de Wurtemburgsche Kroon 3de kl., en van den Rooden Adelaar 2de kl., gepensionneerd luitenant-generaal, buitengewoon adjudant van Z. M. en laatstelijk minister van oorlog; een man die zich door zijne beminnelijke hoedanigheden de grootste achting bij het leger had verworven, en wiens afsterven ongetwijfeld met leedwezen zal worden vernomen.

ASSEN, 19 November.

Men verneemt dat heeren commissarissen van de N.-Willems Kanaal-maatschappij, aan het bestuur dezer gemeente, op de daartoe gedane vraag, hebben geantwoord, dat door hen besloten is, om het bedoeld kanaal tusschen de huizen van de heeren mr. *W. Tonckens* en mr. *G. L. W. Vos* in de Drentsche hoofdvaart te doen vallen, zoo om de mindere kostbaarheid boven de rigting bij *Haak*, als om eene grootere vrije legplaats voor de schepen die in Assen moeten laden of lossen, te bekomen, alsmede omdat door vele aandeelhouders in Assen het stellen aldaar van het punt van vereeniging van het kanaal met de hoofdvaart, wordt ondersteund.

De *Dr. Ct.* deelt verder het protest mede van *Haak* en andere aandeelhouders, waarbij in de plegtigste termen wordt geprotesteerd tegen iedere andere rigting, die men aan 't kanaal mogt willen geven, dan die welke uit of nabij de kolk in Assen loopt.

— De aardappelenoogst in de vrije koloniën der maatschappij van weldadigheid te Frederiksoord is dit jaar zoo gunstig uitgevallen, dat er na aftrek van het noodige voor eigen behoefte, achttienduizend mudden beschikbaar blijven, met wier vervoer naar de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen reeds een begin gemaakt is.

GRONINGEN, 20 November.

De opkomst der stemgeregtigden voor de verkiezing van leden van de kamer van koophandel alhier, welke gisteren plaats had, was wederom zeer traag. Slechts 62 stembiljetten zijn ingekomen, waarvan één van onwaarde. De vier aftredende leden zijn herkozen, namelijk, de heeren P. L. FOLMER met 55 stemmen, A. R. SORMANI met 50, R. J. SCHIERBEEK met 48 en mr. N. VAN HASSELT met 40 stemmen. Voorts zijn uitgebragt op de heeren D. VAN HOUTEN 7, A. VAN CALCAR 7, W. J. ROELFSEMA 3 en E. DOMMERING 3 stemmen, terwijl bovendien op nog 25 heeren éene stem is uitgebragt.

— Gisteren werden aan onze hoogeschool bevorderd tot Doctors in de Regten, de heeren W. B. S. BOELES, van Noorddijk, en J. W. F. WERUMEUS BUNING, van Appingedam, na het verdedigen van *Quaestiones Juris Inaugurales.*

— De op l.l. Zondag gehouden collecte voor het vaste fonds van het diakonie-gasthuis heeft opgebragt de som van *f* 303—33½.

— Bij arrest van het provinciaal geregtshof van *Groningen* van gisteren is J. K. v. D., arbeider te Bellingewolde, schuldig verklaard aan twee diefstallen gepleegd bij nacht op aanhoorigheden van bewoonde huizen, en te dier zake veroordeeld tot tuchthuisstraf voor den tijd van vijf achtereenvolgende jaren en in de kosten; zijnde hij van de overige hem ten laste gelegde diefstallen vrijgesproken. Tevens is behandeld de zaak van H. v. D. M., beschuldigd van kindermoord, voor de eerstemaal door de ongehuwde moeder gepleegd, en de uitspraak in dezen bepaald op aanstaanden Woensdag. Ten zelfden dage zijn bij 's hoves arrest wederspannig aan de wet verklaard BAREND POLAK en SORTINA WEINBERG, vroeger gewoond hebbende te Groningen.

— Bij HENDRIK JANS DE BOER, landbouwer en veehouder te *Pieterzijl*, gemeente Grijpskerk, heeft zich de besmettelijke longziekte bij een' 1½jarigen os geopenbaard, die Dingsdag op last van den burgemeester van Grijpskerk is gedood; en door den rijks-veearts BILLROTH geopend zijnde, bleek dat het dier werkelijk aan die ziekte had geleden. Het vleesch is bijna alles voor de consumtie, als onschadelijk menschenvoedsel, bewaard. Bij DE BOER zijn nog 21 schijnbaar gezonde runderen gestald.

Het is nu 8 jaren geleden toen zich bij genoemden veehouder, onder diens vee, ook de besmettelijke longziekte voordeed, toen alle de aanwezige runderen zijn gedood en de ziekte aldaar geheel is uitgeroeid.

— Naar men verneemt, is de heer DULL te Almelo, concessionaris der spoorwegen in deze noordelijke provinciën, door een zijner deelgenooten geregtelijk gedagvaard tot het geven der noodige inlichtingen omtrent den stand van zaken dezer spoorwegen. Het is voorzeker te betreuren, dat zich nu reeds oneenigheden onder de deelhebbers der concessie openbaren, daar zulks niet anders dan nadeelig op deze voor Nederland zoo belangrijke onderneming kan werken.

— De menigmaal gedane opmerking, dat drooge jaren veel meer binnenvet in het slagtvee geven dan vochtige jaren, wordt thans wederom opgemerkt, en de waarheid daarvan bij velen door de ondervinding bevestigd. Vele koeijen hebben wel een zwaar gewigt bekomen, maar er bevindt zich over 't algemeen naar die evenredigheid geen binnenvet in; het vleesch is echter meestal goed doorwassen, iets, dat in dergelijke gevallen daarmede in verband staat; als het vet minder is, dan is gewoonlijk het vleesch beter.

Geregtelijke statistiek over het jaar 1855.

In no. 135 dezer Courant deelden wij eenige algemeene slotsommen mede, betreffende de geregtelijke statistiek des Koningrijks over 1855, getrokken uit het negende verslag daarvan door den Minister van Justitie aan den Koning ingediend, en onlangs in het licht verschenen. Wij ontleenen daaruit nog eenige opgaven, welke meer in het bijzonder deze provincie betreffen, vergeleken met die van het jaar 1854. Ten opzigte van de opgaven van vorige jaren, verwijzen wij naar de daarvan in der tijd gedane mededeeling.

Strafzaken.

Gedurende het jaar 1855 werd in het geheel tegen 36 arresten en vonnissen, door de verschillende collegiën in deze provincie gewezen, cassatie bij den hoogen raad aangeteekend, zijnde ruim 1/9 van het geheele bedrag der bij dit collegie in 1855 aangebragte zaken. In het voorgaande jaar bedroeg dit getal 18, of ruim 1/15 van het geheele bedrag. De aanteekening in cassatie geschiedde tegen 21 arresten van het prov. geregtshof; tegen 5 vonnissen van de regtbank te Groningen; tegen 4 van die te Winschoten, en tegen 1 van de regtbank te Appingedam en de kantonregten te Groningen en Winschoten.

Bij het provinciaal geregtshof werden 42 acten van beschuldiging opgemaakt, of 1/12 van het gezamenlijk bedrag over het geheele land genomen, met 67 beschuldigden, waaronder 10 vrouwen en 5 personen onder de 16 jaren; 60 mannen pleegden misdrijven tegen de eigendommen; 7 tegen personen, en 2 tegen de algemeene zaak. De vermindering in dit jaar in deze over het geheele rijk opgemerkt, bleek ook in deze provincie. In 1854 toch beliep het getal acten van beschuldiging 48 of 1/18 van allen te zamen genomen, met 55 beschuldigden. Overtroffen de werkzaamheden van het hof in dit opzigt gedurende laatstgenoemd jaar slechts die der hoven van de provinciën Utrecht en Drenthe, — in 1855 was dit het geval met die der hoven van Overijssel en Limburg; zoodat de in dit jaar over het geheel waargenomene niet onbelangrijke vermindering van criminele zaken en beschuldigden zich in verhouding tot de overige provinciën het minst in Groningen deed gevoelen.

In hooger beroep werden door het hof in het geheel 41 eindarresten gewezen of 1/14 van het gezamenlijk bedrag; in 1854 bedroeg dit getal 47, of 1/15 van het geheel. Van 9 vonnissen gewezen door de regtbank te Groningen kwam men in hooger beroep; van 23 door de Winschoter regtbank; van 8 door die van Appingedam gewezen; terwijl éene zaak werd behandeld in hooger beroep van de regtbank te Assen, krachtens verwijzing van den hoogen raad. Ook in 1854 ziet men dezelfde onevenredige verhouding tusschen de verschillende regtbanken, wat de behandelde appellen betreft; te weten 12 van de Groninger regtbank; 29 van de Winschoter, en 6 van die te Appingedam gevestigd.

Evenals bij de hoven, zoo ook ontwaart men bij de regtbanken in ons land eene belangrijke vermindering van misdrijven en beklaagden. In deze vermindering deelt ook de provincie Groningen.

Door de gezamenlijke arrondissements-regtbanken uit deze provincie werden in 1855 in het geheel 415 wanbedrijven vervolgd, met 493 beklaagden, waaronder 81 vrouwen en 48 beneden de 16 jaren. In 1854 bedroeg het getal zaken 483, met 613 beklaagden, waarvan slechts 74 vrouwen en 56 beneden de 16 jaren waren. De vermindering van werkzaamheden, welke de wet van den 29sten Junij 1854 aan de regtbanken heeft aangebragt, deed zich dus ook in deze provincie gevoelen. Voor de regtbank te Groningen werden in 1855 170 zaken behandeld of 1/57 van het geheel; in 1854 bedroeg dit getal 188 of 1/68; te Winschoten 126 in 1855 of 1/78; in 1854 daarentegen 141 of 1/91; te Appingedam 119 in 1855 of 1/82, en in het voorgaande jaar 154 of 1/83.

Vergelijkt men het gezamenlijk bedrag der wanbedrijven van de regtbanken in deze provincie vervolgd met dat der regtbanken in de overige deelen van ons rijk, dan is de verhouding van Groningen zeer gunstig, daar in *alle* overige provinciën een grooter aantal zaken van dezen aard beregt werd. Ditzelfde gelukkig verschijnsel vonden wij in 1854 terug, behalve wat Drenthe betreft.

In hooger beroep werden door de regtbank te Groningen 4 zaken behandeld, in 1854 8; te Winschoten 14, in 1854 slechts 1; te Appingedam 29, in 1854 daarentegen 10. Met uitzondering van de provinciën Noord-Brabant, Drenthe en Limburg, was het gezamenlijk bedag der in 1855 in appèl behandelde zaken bij de regtbanken, in de provincie Groningen het kleinste; terwijl in 1854 mede Noord-Holland en Overijssel moeten worden uitgezonderd, staande tevens in dit jaar het bedrag met dat van Gelderland gelijk.

Bij kantongeregten in deze provincie werden in 1855 in het geheel 1601 zaken met 1928 beklaagden, waaronder 157 vrouwen en 215 jonger dan 16 jaren, behandeld. In 1854 bedroeg het aantal behandelde zaken 1547, terwijl toen 1588 personen teregt stonden, waarvan 129 vrouwen, en 46 beneden de 16 jaren. Bij het kantongeregt te Groningen werden in 1855 790 zaken behandeld of 1/26 van het aantal der in ons rijk bij de kantongeregten behandelde zaken; in 1854 bedroeg dit 798 of 1/19 van het geheel. Te Hoogezand 62 of 1/332, in 1854 slechts 35 of 1/443 van het geheel; te Zuidhorn 264 of pl. m. 1/78; in 1854 178 of 1/88; te Winschoten 155 of 1/133, in 1854 89 of 1/189; te Zuidbroek 173 op 1/119, in het voorgaande jaar 107 of 1/145; te Appingedam 97 of 1/212, in 1854 daarentegen 161 of 1/96; te Onderdendam eindelijk 160 of 1/128, terwijl dit in 1854 186 bedroeg of 1/83 van het geheel. Bedenkt men dat er in het geheel 150 kantongeregten in ons rijk zijn, dan ziet men uit deze opgaven dat de verhouding der werkzaamheden bij de onderscheidene kantongeregten zeer ongelijk is.

Zoo gunstig als de verhouding van de provincie Groningen is, wat het aantal behandelde wanbedrijven bij de regtbanken aangaat, even ongunstig is deze voor haar, indien men de slotsommen der verschillende provinciën met elkander vergelijkt, betreffende het aantal overtredingen bij de kantongeregten behandeld; in beide jaren, zoowel in 1854, als in 1855 bekleedt deze provincie daarbij den vijfden rang. Het allerongunstigst is de verhouding van het kantongeregt te Groningen, daar bij geen kantongeregt van ons geheele land, de grootsten zelfs niet uitgezonderd, in deze beide jaren zooveel zaken moesten behandeld worden. Telken jare kwamen de beide kantongeregten te Rotterdam gevestigd, Groningen het meest nabij; ieder jaar echter nog met een verschil van 150 zaken. Of dit zooveel grooter aantal behandelde zaken in Groningen alleen moet toegeschreven worden aan de zoo ijverige politie alhier, mag op zijn minst betwijfeld worden. Opmerkelijk is het nog, dat terwijl alle kantongeregten in 1855 eene vermeerdering van werkzaamheden ondervonden, grootendeels ten gevolge van de wet van den 29sten Junij 1854, dit niet het geval is geweest met de kantongeregten te Groningen, Appingedam en Onderdendam. Bij dezen was het getal behandelde zaken in 1855 kleiner dan in het voorgaande jaar.

Burgerlijke zaken.

Bij den hoogen raad werd in 1855 tegen *zeven* beslissingen der verschillende collegiën in deze provincie cassatie aangeteekend, als: tegen vier arresten van het prov. geregtshof, tegen *één* vonnis van de regtbank van Groningen, tegen één van die te Winschoten, tegen één van het kantongeregt te Zuidhorn. Van drie dezer werd de voorziening in cassatie

verworpen. In 1854 werden er zes zaken aangebragt, 3 van het hof, en drie van de regtbank te Groningen; in drie dezer werd het beroep in cassatie verworpen.

Het getal der aangebragte zaken bij de provinciale geregtshoven in ons land is bij voortduring dalende; zoo ook in deze provincie. In 1855 werden bij het hof in het geheel 24 zaken aangebragt, het vorige jaar 29. Even als in vorige jaren, moeten deze getallen echter aanzienlijk genoemd worden in vergelijking met het gezamenlijk bedrag der bij de verschillende hoven behandelde zaken; daar dit in 1855 bijna 1/8 van het geheel bedroeg en in het vorige jaar bijna 1/7. In 1855 overtreft het getal der aangebragte zaken dat van de bij de prov. hoven van Noord-Brabant, Zeeland, Utrecht, Friesland en Overijssel behandelde; in 1854 komt hier nog het hof van Gelderland bij, alwaar in 1855 ééne zaak meer werd aangebragt. In 1855 werd van 12 vonnissen van de regtbank te Groningen hooger beroep aangeteekend; van vier door die te Winschoten gevestigd geweest, en 3 door de regtbank van Appingedam, terwijl vijf zaken door het hof in eersten aanleg werden behandeld. In 1854 gaven 14 vonnissen van de regtbank te Groningen, 12 van die te Winschoten, en 3 van die te Appingedam aanleiding tot hooger beroep. In 1855 werden 10 vonnissen der regtbanken vernietigd, 1 bevestigd, en in drie zaken de niet ontvankelijkheid in hooger beroep uitgesproken.

Ook bij de gezamenlijke arrondissements-regtbanken in ons rijk werden in 1855 minder zaken aangebragt dan in 1854; in het geheel bedroeg dit 171 zaken; in onze provincie is deze vermindering vrij aanzienlijk, vermits ruim een vierde gedeelte van bedoelde vermindering voor hare rekening komt. Bij de regtbank te Groningen werden in 1855 71 zaken aangebragt, te Winschoten 52, te Appingedam 60, of 1/36, 1/50 en 1/43 van het geheel bedrag. In 1854 beliep het getal aangebragte zaken 97, te Winschoten 69, Appingedam 57, of 1/29, 1/40 en 1/48 van het geheel bedrag. De grootste vermindering ondervindt steeds de regtbank te Groningen, alwaar nog in het jaar 1852 141 zaken werden aangebragt. Bij de regtbanken te Winschoten en Appingedam zijn deze getallen zeer afwisselend. In het geheel werden in 1855 37 koophandelszaken behandeld; drie faillietverklaringen uitgesproken; vier echtscheidingen en twee scheidingen van tafel en bed. In 1854 daarentegen had men 36 koophandelszaken, elf faillietverklaringen, zeven echtscheidingen en twee scheidingen van tafel en bed.

Het getal der aangebragte zaken bij de kantongeregten bedroeg in 1855 303 meer dan in het vorige jaar. In deze provincie bleek echter van deze vermeerdering niet, daar het geheele bedrag een' kleinen achteruitgang aanwijst vergeleken met het vorige jaar. De onderlinge verhouding der kantongeregten over de beide laatste jaren is deze.

	1855	1854
Groningen	170 of 1/45	149 of 1/45
Hoogezand	12 » 1/646	10 » 1/745
Zuidhorn	32 » 1/242	30 » 1/248
Winschoten	37 » 1/202	50 » 1/149
Zuidbroek	48 » 1/161	48 » 1/155
Appingedam	30 » 1/256	40 » 1/168
Onderdendam	33 » 1/234	38 » 1/162

Ook de overige werkzaamheden der verschillende kantongeregten loopen, zooals van zelf spreekt, zeer in aantal en omvang uiteen.

AANBESTEDING.

Groningen, 20 November. Heden werd de aanbesteding gehouden van de benoodigdheden over 1857 voor de gevangenissen te Groningen, en wel roggenbrood p. N. pd. 07 8/100 ct., J. Brongers; grof tarwenbrood p. N. pd. 11 84/100 ct., J. B. v. d. Wall; fijn wittebrood p. N. pd. 27 ct., A. Rozema; aardappelen p. 50 N. pd. f 1.62½, E. A. Bolhuis; rundvleesch p. N. pd. 48 ct., Gebrs. Schaap; kalfvleesch p. N. pd. 48 ct., id.; rundvet p. N. pd. 75 ct., id.; boter p. N. pd. f 1.00, J. P. M. Amshoff; zoetemelk p. kan 05¼ ct., A. Rozema; karnemelk, p. kan 02 ct., J. Rutgers; gort p. N. pd. 13 96/100 ct., H. S Bosch; rijst, p. N. pd 16¼ ct., J. P. M. Amshoff; groene erwten, p. N. pd. 12 30 ct., idem; gele dito p. N. pd. 12 ct., idem; groenten, p. N. pd. 07 ct.; J. Rutgers; zout, p. N. pd. 14 ct., J. P. Amshoff; peper, p. N. pd. 66½ ct., idem; azijn, p. kan 09 ct., H. S. Bosch; koffijboonen, p. N. pd. 84 ct.; idem; cichorei p. N. pd 16¼ ct., J. P. M Amshoff; raapolie p. kan 51½ ct., idem; patentolie p. kan 54 cts., J. P. M. Amshoff; kaarsen p. Ned. pd. 79½ cts., id.: groene zeep p. Ned pd. 42½ cts., id.; stroo per 500 Ned. pd. f 11,35, J. Rutgers; baggerturf p. ton 78 ct., K. J. Niezen; greenmankturf p. ton 50 75/100 cts., id.; heiden bezems p. bos 54 cts., J. P. M. Amshoff; dito boenders p. bos 32 25/100 cts., id.; zand per mudde 45 cts., K. J. Niezen.

— Bij de aanbesteding van drukwerk in ons vorig nommer is abusivelijk in plaats van de firma Erven B. v. d. Kamp opgegeven E. [illegible].

LETTERNIEUWS.

Hermannsburger Zendingsblad. (Tijdschrift in 12 maandelijksche afleveringen van 2 à 3 vel druks.) *Amsterdam*, bij Allart en van der Made.

Op verzoek nemen wij uit de *Utr. Ct.* de volgende aankondiging van dit nieuwe Maandschrift over:

„Zij, die in ons land belang stellen in de zendingszaak onder de Heidenen, en hun getal is zeker niet gering, zullen reeds met ingenomenheid de uitgave van bovengenoemd werk gezien hebben, door den Evang. Luth. predikant te Amsterdam, ds. Lentz, bij het Nederlandsche publiek ingeleid. Is het reeds opwekkend te lezen, hoe de leeraar Harms er toe gekomen is in het anders arme Hermannsburg niet alleen een zendelingengenootschap op te rigten, maar ook van daar uit reeds 12 zendelingen met een eigen schip, *Candace*, naar Aethiopie te zenden en op nieuw 12 leerlingen voor hetzelfde werk op te leiden, — is het verblijdend te vernemen, hoe de geheele kleine gemeente door den ijver van haren leeraar als bezielt is voor de zendingszaak en zich voor een groot deel aan haar wijdt, — het zal stellig belangwekkend wezen, de vruchten te vernemen van den arbeid der zendelingen, die naar het plan van ds. Harms niet alleen moeten prediken, maar door eigen arbeid onder de Heidenen kleine gemeenten moeten stichten, die met den echt Christelijken geest doortintelende. Slaagt de eerste stichting, dan blijven daar een paar zendelingen achter, terwijl de overigen eenige mijlen verder hetzelfde werk aanvangen; alzoo trachtende een geheel Heidensch land door een net van zendelingstations te omspannen en de volkeren zelve daarop te bekeeren en met Christelijke zeden en beschaving nader bekend te maken. Hoe die arbeid slaagt, zal men o. a. in het *Herm. Zendingsblad* vinden. Zullen niet velen zich genoopt gevoelen, dien bijzonder gewigtigen arbeid gade te slaan, en mag men dan ook niet eene goede verspreiding verwachten van het blad aan zoo schoone taak gewijd?"

Mogen de uitgevers zich in deze hunne verwachting niet teleurgesteld vinden. (*Zie verder de Advertentie hierachter.*)

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 18 November.

Hier is de tijding ontvangen, dat de Fransche gezant bij het Persische hof, de heer *Bourrée*, Teheran heeft verlaten.

MADRID, 18 November.

Uit de stad Malaga [hoofdplaats der gelijknamige provincie op de zuidelijke kust van Spanje] wordt berigt, dat daar op den 12den dezer een opstand is uitgebarsten; dat de oproerlingen de republiek hebben uitgeroepen en het garnizoen hebben aangevallen, maar dat de troepen weerstand hebben geboden. Van de opstandelingen waren bij dat treffen 5 gedood, terwijl van de troepen 7 man gewond werden. De orde is hersteld.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 20 *November*.

Nederland Werk. Schuld	2½	pCt.	63.
Dito Dito	3	»	75¼.
Dito Dito	4	»	94⅜.
Oostenrijk Metalliek	5	»	73¾.
Dito 1851 en 1852	2½	»	38¼.
Dito Nieuwe Litt. B	5	»	82⅞.
Dito Nation. Metall	5	»	74⅞.
Spanje Onbep. St.	1¼	»	23.
Dito Binnenl.	3	»	36⅞.
Portugal	3	»	43¼.
Rusland Obl. Hope 1798 en 1816	5	»	102¼.
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	101⅛.
Dito bij Hope	4	»	83¼.
Dito bij Stieglitz	4	»	83.
N. Leening van 1855 bij Stieglitz, 5de serie	5	»	93¾.
Dito 6de serie	5	»	95 1/16.

LONDEN, 20 *November*. Consols 93⅛.

PARIJS, 20 *November*. Fransche 3 pCt. 67,80.

WEENEN, 20 *November*. Metalliek 5 pCt. f 81⅛. Nat. Leening f 83⅛. Wissel op Londen f 10.17. Zilver f 8.

KERKNIEUWS.

Tot predikant bij de Evang. Luth. gemeente te Deventer is beroepen ds. Reudler te Monnikendam.

— De synodale commissie heeft besloten, dat in Januarij 1857 de reeds twee jaren verzuimde tienjarige volkstelling der lidmaten zal plaats hebben.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 16 Nov., *Meijer* Decima, Oud Calabar; *Helmers* Hendrika Roelina, Archangel; *Mulder* Harmonie, Dantzig; — 18 *de Jong* Catharina Cornelia, Petersburg; *Stratingh* Jantina, Riga.

TEXEL 17 Nov., *Bouman* Johanna Brons, Charleston; *Meijer* Zeevaart, Berdianski; *Kwint* Hendrika Gesina, Livorno, met verlies van zeilen; *Boontje* Cornelia en *Stenders* Stad Workum, Londen; *Visser* Zaanstroom, Hull; *Harding* Alida, Memel; *Helmers* Dolphijn, Noorwegen; — 18 *Struik* Louise Roelofviena, Liverpool.

HELVOET 17 Nov., *Buiten* Orion, Cefalonia; *Jansen* Margrietha, Livorno; *Mannekes* Kleinkinderen en *de Goede* Verwisseling, Malaga; *Kuitse* Jonge Wigcher, Petersb.; *Stuitvoet* Margaretha, *Lupkes* Vrije Handel en *Scherpbier* Jeltina, Pernau; *Kamminga* Oldambt, Libau; *Fik* Geerdina Beerta en *Lever* Cornelia, Koningsb.; *Bakker* Plutus, Dantzig; *Lambach* de Gier en *Leichen* de Sperwer; Bergen.

BROUWERSHAVEN 17 Nov., *Bouwmeester* Loopuit, Newyork.

VLISSINGEN 16 Nov., *Stuis* Geerdina, Londen; *van der Wall* Catharina, Riga.

CHINCHA 1 Oct., *de Vos* Beurs van Rotterdam en *Rotgans* Koerier, Callao.

MAROIM 4 Oct., *Dekker* Annegiena, Hamburg.

CURAÇAO 12 Oct., *Zoetelief* Raphael, Porto Cabello; — 19 *Buykes* Santa Rosa, Amsterdam.

HAVRE 15 Nov., *Fick* Johanna Jacoba, Riga.

HAMBURG 17 Nov., *Mulder* Hiskea, Altona.

BRUNSHAUSEN 17 Nov., *de Jonge* Catharina, Hadersleben.

CUXHAVEN 16 Nov., *Drok* Catharina, v. Heiligenhaven n. Amst., met verstopte pompen en slagzijde; moet lossen.

RUGENWALDE 13 Nov., *Waterborg* Fennechina, Amst.

SANDHAMN 10 Nov., *Spijkman* Hendrika Margaretha, Petersb.

CHRISTIANIA 9 Nov., *Stutvoet* Annechina Hermina en *van Sluis* Tjakkina, Stettin.

Vertrokken.

AMSTERDAM 16 Nov., *Ihnen* Wilhelmine, Valparaiso; *Bakker* Vr. Geertje, Bordeaux; *Bulder* Henriëtte, Nantes; *van der Meulen* Nooit Gedacht en *Lenger* Elisabeth, Bremen; — 17 *Kuyper* Admiraal Jan Evertsen, Bat.; *Teensma* Cornelia en Geertruida, Triest; *Hendriksen* Concordia, Oudsoen; — 18 *Feijen* Esperance, Cardiff; *Menholst* Imalina, Leer; *Koskoek* Christina Johanna, avont.

CURAÇAO 4 Oct., *Tjakkes* Curaçao en *Stam* Activo, Amsterdam.

CLYDE 12 Nov., *Caspers* Fenna, Demerary.

QUEENSTOWN 12 Nov., *Huberth* Juffer Annette, Yarmouth; — 13 *Spanjaard* Johanna Elisabeth, Cardiff.

YOUGHAL 13 Nov., *Wever* Henriëtte, Lissabon.

BONESS 12 Nov., *de Boer* Boreas, Harlingen.

KROONSTAD 6 Nov., *Duintjer* Elsina, *Dekker* Vertrouwen, *Jongman* Margaretha Augusta, *Riensema* Twee Gebroeders en *Meesenbroek* Wierd. Hendrika, Amst.; *Das* Hermanna Das, Antw.; *Baas* Wilmina, *Prange* Graaf Adolph en *Mulder* Grietje de Groot, Stockholm; *Ekamp* Welvaart, *Scholtens* Loreley, *Panman* Magretha, *Eelsingh* Alpha, *Voordewind* Hillegonda, *Pomper* Geertje en *Koster* Mathilde, Elseneur.

HEILIGENHAVEN 14 Nov., *Jonker* Johanna Christina, Holland.

SWINEMUNDE 14 Nov., *Woudstra* 4 Gebroeders, Hull.

UDBYHOI 6 Nov., *Gerritsma* Jonge Gerrit, de Oostzee.

In lading.

LONDEN 15 Nov., *Prins* Heiko Prins, Hamburg.

LIVERPOOL 13 Nov., *Collenteur* Vr. Maria, Triest.

STOCKHOLM 10 Nov., *Beukema* Maria, Holland.

Zeilklaar.

STOCKHOLM 7 Nov., *Pik* Maria Aurelia, Engeland.

GOTHENBURG 8 Nov., *Oostra* Annechiena, Engeland.

KOPPENHAGE 14 Nov., *Karsies* Mercurius, Straalsund.

Groningen, 20 Nov. Binnengekomen de nieuwgebouwde schoonergaljoot Vliedorp, groot 140 tonnen, kapit. *K. Enninga*, v. Veendam, gebouwd op de werf van *F. Welthuis* aldaar.

Delfzijl, 15 Nov. Het schip Alberdina, kapit. *Lever*, van Dantzig naar Amsterdam, is alhier met gebroken giek en met meer andere schade binnengeloopen.

Harlingen, 17 Nov. Het schip Ora et Labora, kapit. *Halvorsen*, van Amsterdam naar Arendahl, bij 't Vlie gestrand, is weder afgebragt en alhier in de haven gekomen.

Amsterdam, 18 Nov. Het schip Lucipara's, kapit. *Kloppenburg*, van hier naar Batavia, met schade te Simons Baai binnengeloopen, is volgens brief van daar van den 30 Sept., door den kapit. geabandonneerd.

Vlie, 15 Nov. Alhier is op het strand aangespoeld, een afgebroken zwart geschilderd naambord met vergulden rand, waarop met vergulde letters: „HIEDAM."

Lowestoft, 13 Nov. Het schip Annegiena, kapit. *van der Woude*, van Londen met guano naar Hamburg, is alhier lek binnengeloopen.

Calcutta, 6 Oct. Het schip Eclipse, kapit. *Brakke qq.*, van hier naar Londen, met schade uit zee teruggekomen, heeft, wegens aanzeiling, schade bekomen; de lading is onbeschadigd gebleven.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

14 Nov. *Ketelaar*, Phoebus, v. Arensburg n. de Maas, m. rogge.
Schoon, Antje Schoon, v. Koningsb. n. Hull, m. lijnz.
Korfker, Anna Martha, v. Koningsb. n. Aalesund, m. rogge.
Ploeg, Jacoba Christina, v. Memel n. Harl., m. hout.
Halfweg, Hollander, v. Rott. n. Petersb., m. stukgoed.
Mulder, Wendelina, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
Hoetjer, Anna, v. Petersb. n. Engeland, m. tarwe.
Boswijk, Afien Smit, v. Dantzig n. Delfshaven, m. ijzer.
Carst, Elisab. Lollina, v. Petersb. n. Holland, m. rogge.
Jonker, Zwanetta, v. Petersb. n. Hull, m. haver.
Bos, Eendragt, v. Petersb. n. de Noordzee, m. rogge.
Hazewinkel, Sjoukje Alida, v. Koningsb. n. Schiedam, gerst.
Kuiper, Engelina Petronella, v. Stockh. n. Newc., m. teer.
Goosens, Gerhard. Klasina, v. Dantzig n. Delfsh., m. ijzer.
Rijnberg, Nachiena Lammech., v. Petersb. n. Holl., m. rogge.
Giezen, Libra, v. Nerva n. Duink., m. vlas.
Oldenburger, Alida, v. Libau n. Schiedam, m. granen.
Koops, Lammechina, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
Nieveen, Jacoba Catharina, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
15 — *Kempen*, Catharina, v. Libau n. de Maas, m. rogge.
Stuit, Anna Jantina, v. Koningsb. n. Leith, m. boonen.
de Boer, Hendrika Annechina, v. Koningsb. n. Londen, haver.
Bisenga, Cathar. Charlotte, v. Koningsb. n. Noorw., m. rogge.
Last, Emilie, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
Verstock, Regina Elizabeth, v. Petersb. n. Holl., m. rogge.
Potjer, Geertruida Jacoba, v. Petersb. n. de Noordz., rogge.
Hillebrandt, Catharina, v. Petersb. n. Londen, m. haver.
Kuiper, Grietje Koens, v. Libau n. Schiedam, m. gerst.

De wind den 14 Nov. Z.W., N.W., W.Z.W.; den 15den N.N.O., N., N.N.O.; den 16den N.N.O.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 18 Nov., *Reinders* Jacoba Gesina, Sunderl.; *Meijer* Piet Hein, Petersb.; — 19 *van der Meij* Jupiter, Bat.; *Booneveld* de Vrede, Noordzee.

TEXEL 18 Nov., *Goedkoop* Noordster, Newc.

VLIE 17 Nov., *Wever* Elisab. Maria, Frederikstad.

HELVOET 19 Nov., *Hoveling* Redite en *Meijer* Gertrude, Riga.

MAASSLUIS 18 Nov., *Meijer* Courier, Nantes.

VLISSINGEN 17 Nov., *Mets* Vier Gebroeders, Londen; *Smit* Marchina, Charlestown.

DOUVRES 16 Nov., *Mulder* Zorg en Vlijt, v. Liverp. n. Rott.

FALMOUTH 15 Nov., *Vaalman* Maria Spesmea en *Kramer* Lambertus, Galatz.

LONDEN 15 Nov., *van Sluis* Annegina, Gothenburg.

MILFORD 15 Nov., *Wirtjes* Clasina Aidina, v. Lissabon n. Liverp.

WILMINGTON 28 Oct., *Gerrebrands* Karel August, Boston.

ADELAIDE 18 Aug., *Remmers* Edouard Marie, Londen.

ABO vóór 27 Oct., *Rasker* Johanna, Newc.

Vertrokken.

AMSTERDAM 18 Nov., *Basberg* Beurs van Amsterdam, Christiania; *Forma* Jantje, Leer; — 19 *Fisscher* Fortuna, Newc.

FALMOUTH 15 Nov., *Sikkens* Jacquelina Elise, v. Taganrog n. Hull.

QUEENSTOWN 15 Nov., *v. d. Bos* Alberd. Tjetsk., Santander.

GLASGOW 15 Nov., *Sneek* Jacoba Carol., Berbice.

INVERKEITHING 15 Nov., *Vos* Anna Luitsia, Amst.

HAVANA 11 Oct., *de Vries* Zorgvlied en 16 *de Boer* Havana Paket, Amsterdam.

In lading.

LONDEN 17 Nov., *Topsand* Martha, Hamburg.

Zeilklaar.

LONDEN 15 Nov., *Struyk* Fenna Gerarda, Livorno.

NEWCASTLE 15 Nov., *Mulder* Stuurm.-Harmonie, Triest; *Huininga* Meika Jacoba, Civita Vecchia; *Schippers* Sirene, Livorno; *Douwes* Argo en *Vorenkamp* Corn. Alida, Amst.

TRIEST 13 Nov., *van der Weijden Jr.* Johanna Hendrika, Rott.

NANTES 14 Nov., *Panjer* Annegina, Bordeaux.

De Nederl. kof de Eendragt, kapit. *van Dalen*, v. Newc. n. Gron., is den 15den dezer bij Katwijk gestrand en verbrijzeld, doch het volk met de reddingsboot gered.

Elseneur, 15 Nov. De stoomboot Hollander, kapit. *Halfweg*, bragt hier gisteren 4 man aan van het schip Engelina Jacoba, kapit. *K. A. de Groot*, uit Pekela, welke in Schagerrak in eene boot waren aangetroffen. De geredden waren: *A. v. d. Berg*, kok; *J. Cos*, ligt matroos; *P. Star*, matroos, en *R. Stuur*, scheepsjongen. Genoemde personen moeten het schip in zinkenden toestand hebben verlaten. De kapitein, de stuurman *H. Kuiper* en de matroos *D. de Graaf*, die nog aan boord van het wrak waren, konden door de stoomboot, niettegenstaande alle daartoe aangewende pogingen, niet worden gered.

SCHEEPSVRACHTEN.

Groningen, 19 Nov. Naar Londen 30 sh. met 10 pCt. per 10 qr. haver. Naar Brussel f 330 voor 35 last gerst. Naar Amst. of de Zaan f 4 per last gerst.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 14den tot en met den 20sten November 1856 zijn te *Groningen* geboren 13 zoons en 13 dochters; gehuwd 8 paren; overleden 6 ouden en 7 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 18 *Nov.* Tarwe: 157 ℔ Bovenl. Ris f 370; 156, 160 ℔ Bovenl. f 350, f 375.

AMSTERDAM, 19 *Nov.* Tarwe in een doen met weinig handel: 128 ℔ b. Pools. f 473, f 490; 127, 129 ℔ dito f 450, f 455; 123 ℔ dito f 415; 130 ℔ Rost. f 500; 127 ℔ n. Geld. f 375; 128 ℔ dito f 390; 156 ℔ n. Bovenl. f 380; 124 ℔ ger. n. Holst. f 290. — Rogge met redelijken handel tot circa vorige prijzen: 118 ℔ Arch. f 230; 120 ℔ dito f 236; 118 ℔ Petersb. f 228; 118 ℔ Holst. f 223. — Boekweit onveranderd: 119 ℔ Holst. f 243.

Koolzaad ½ p. vl. hooger: op 9 vat in Nov. 85 p. vl.; April 85½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering williger: op 6/w. f 54,50; vlieg. f 53 a f 53,25; Dec. f 52,50 a f 53 a f 52,50 a f 53,25; Mei 1857 f 48—f 48 a f 48,25. — Lijnolie dadelijk en op levering hooger betaald: op 6/w. f 46,25; vlieg. f 45 a f 45,25; Dec. f 44,50 a f 45,75; Mei 1857 f 38—f 38 a f 38,25. — Hennepolie op 6/w. f 48,25; vlieg. f 47.

LONDEN, 17 *Nov.* De graanmarkt was heden goed voorzien van inl. Tarwe, van welke de puike drooge witte goed gevraagd waren tot de volle prijzen van l.l. Maandag, doch roode was 2 sh. lager. In vreemde ging weinig om, bij onveranderde prijzen. — Mooije Gerst prijshoudend, andere kwal. iets beter koop. — Boonen en Erwten een weinig lager; ook Haver was verlaten.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 17 *Nov.* De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week waren ruim. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 2193 ossen en koeijen, 269 kalveren, 4237 schapen en 9 varkens. De stemming in alle soorten van vee was heden vrij goed en vele soorten bedongen eene verhooging van 2 d. Schapen waren niet overvloedig ter markt, daarentegen was de hoeveelheid varkens die aanwezig was, zeer ruim, zijnde nagenoeg 500 stuks. In weerwil hiervan, waren ook deze zeer gevraagd, zoodat zij eene verhooging van 2 à 4 d. ondergingen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 19 *November*.

Nederl., Werk. Schuld 2½ pCt. 62 11/16, 62⅞, 62¾; Dito Dito 3 pCt. 74⅞, 74 15/16; Dito Dito 4 pCt. 93 15/16, 94⅛, 94⅛; O. I. Leening 4 pCt. 93½; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 89¼. — Spanje, Onb. Stukk. 1¼ pCt. 23 3/16, 23¼, 23 3/16; Dito 3 pCt. 41; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 37, 37⅛, 36 15/16. — Portugal, te Londen 3 pCt. 43 15/16, 44 1/16, 44. — Rusland, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 102¼, 102⅜, 102⅜; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101⅛; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt 92¼; Dito 4½ pCt. 92⅞, 93. — Polen, Cert. van Aand. m. Loting 500 fl. f 152½.

Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 73⅝, 73⅞, 73¾; Dito Nation. 5 pCt. 75, 75 1/16, 75 3/16; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 38⅜, 38¼; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 38⅜, 38¼; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 83, 83⅛, 83; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 f 315, f 317; Pruiss. Dito f 201; Bras. 5 pCt. 97¼; Dito 1843 5 pCt. 96¼; Mexik. 20 9/16, ⅞, ⅞; Dito Onb. 20 9/16, ⅞, ⅞; Gren. 20 9/16, ⅝; Dito Onb. 20 9/16, ⅝; Ecuador 14 5/16; Venez. 33⅝, ⅞, 11/16; Dito Onb. 33⅝, ⅞, 11/16; Dito Uitg. 14 1/16, 5/16; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie 93¼; Dito 6de Serie 95⅛, ¼, 3/16; 4½ pCt. Entrepôt-Dok 99¼.

Bij eenige affaire in Integralen en 4 pCts., waren heden onze binnenl. fondsen iets aangenamer. — Van vreemde effecten waren Oostenr. en Spaansche, bij geanimeerden omzet, gunstig gestemd. — Voor Mexik. waren insgelijks, bij eenigen handel, betere koersen te bedingen.

Spaansche Cred. f 55, f 58; dito bij *Rothsch.* f 120, f 123; Sardinie f 104 (waarop 60 pCt. is gefourneerd); Aand. Beijersche Spoorweg f 32½, f 33; 7 pCts. Illinois Central 86, ½, 86.

Koers van het Geld: Beleen. 5; Prolong. 5; Disc. 5 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 62⅞; Spaansche 1¼ pCt. 23 3/16 a ¼; Binnenl. 3 pCt. 37 1/16 a ⅛; Metall. 5 pCt. 73¾.

ADVERTENTIEN.

VRIJHEID EN ORDE.

VERGADERING der KIESVEREENIGING **Vrijheid en Orde**, tot het benoemen van den **KANDIDAAT** der Vereeniging voor het **Lidmaatschap** van den **Gemeenteraad**, op MAANDAG den 24sten November 1856, 's avonds te 7 uur precies, ten Huize van TIDDENS.

Natuurkundig Genootschap.

OPENLIJKE VERGADERING op WOENSDAG den 26sten Nov., 's avonds te *zes* uur.
REDEVOERING door Ds. A. T. REITSMA.
BIJDRAGE door den Heer C. H. SCHNEITHER.
KAARTJES voor VREEMDELINGEN zijn voor 50 Cents te bekomen bij Dr. G. A. STRATINGH, in de Heerestraat.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

K. RUNSINK
en
G. LUCKHART.

Groningen, 19 November 1856.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* Vrouwe GERTRUDE CATHARINE van BUTTINGHA WICHERS—WERNINK.

Leijden, 16 November 1856.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER L. Riga.

Groningen, 19 November 1856.

H. HULSEBOS, J.z.,
Kamerbehanger.

*** Op den 11den November 1856 overleed te *Keulen*, tot diepe droefheid zijner Echtgenoote en twee Kinderen, de Wel Edel Gestrenge Heer JOHANNES FREDERIK WILLEM VEEREN, in leven *Gepensioneerd Kapitein der Infanterie*, wonende te *Groningen*.

*** Na eene langdurige ziekte ontsliep heden avond, zacht en kalm, onze hartelijk geliefde oudste Zuster, GEERTRUIDA JENES SIJTSMA, in den ouderdom van bijna 40 jaren.

Baflo, 16 November 1856.

M. SIJTSMA.
Uit aller naam.

Eenige kennisgeving.

*** Na een lang en smartvol lijden ontsliep heden mijn veelbeminde Zoon, TONKO BARLAGEN, in den ouderdom van bijna 32 jaren.

De Hemelsche Vader, wiens wegen, ofschoon voor ons ondoorgrondelijk, toch wijs zijn en goed, sterke mij, ook in deze herhaalde beproeving.

Scheemda, 17 November 1856.

A. T. BARLAGEN,
Wedw. H. U. Barlagen.

*** Visvliet, 18 November 1856. Heden bezweek, na een smartelijk lijden van 51 weken, onze hartelijk geliefde Moeder RIKSTJE EELKES SINIA, Weduwe R. J. Kruthe, in den ouderdom van ruim 55 jaren.

E. R. KRUTHE.
Mede namens Broeder en Zusters.

GODSDIENSTIGE LECTUUR,

in **RÖMELINGH'S BOEKWINKEL** uitgegeven en alom verkrijgbaar:

J. WITKOP, *Jezus in Zijne Goddelijkheid*, ... f 2,00.
N. MESSCHAERT, *Leerredenen over het Evangelie van Johannes*, 3 Dln., ... - 9,00.
H. SANDER, *Over de Voorzienigheid*, 3 Dln. in één Band, ... - 3,60.
K. M. KIRCHNER, *Stichting en Troost*, ... - 2,90.
Ds. K. G. BRETSCHNEIDER, *De Godgeleerdheid en de Omwenteling*, ... - 2,40.
THIERSCH, *Het Oordeel v. h. Ongeloof onzer dagen omtrent de Schriften des N. T.*, ... - 4,40.
G. B. REDDINGIUS, *Feestgeschiedenissen*, ... - 2,00.
——— *De Christ. Godgeleerdheid, of Handboek v. Lidmaten*, ... - 1,30.
J. H. ——— *Godsdienstig Huisboek*, ... - 2,60.
SCHMID, *Christel. Kerkgeschiedenis*, 4de Druk, .. - 2,20.
J. C. W. AUGUSTI, *Inleid. in den Katechismus*, - 2,00.
DRAESEKE, *Drietal Leerredenen*, ... - 0,80.

*** Bij de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA** is van de pers gekomen:

VROUWENLEVEN;

BEELDEN, GROEPEN EN TEEKENINGEN,

OTTILIE WILDERMUTH

NAGESCHETST
DOOR
J. J. A. GOEVERNEUR.

Met Vignet. **Prijs *f* 2.50**; gebonden in blaauw Linnen band met vergulde Stempels ***f* 2,90.**

»Reeds lang, zegt de schrijfster in haar voorberigt, voordat ik ooit van eene *innere Mission* hoorde spreken, is de gedachte bij mij opgekomen, hoe wenschelijk en noodig het zijn zou, dat wij ook in Christenlanden apostels en predikers der tevredenheid hadden om aan de armen, hulpbehoevenden en in het algemeen aan alle door het lot stiefmoederlijk bedeelden de lichte zijden van hunnen toestand aan te wijzen en de oude waarheid, dat ieder de schepper van zijn eigen geluk is, in het licht des geloofs gelouterd en verheiderd voor te stellen."

Als eene bijdrage tot zulk eene zending der tevredenheid heeft de begaafde schrijfster een boekdeel in het licht gegeven, 't welk in onze taal onder bovenstaanden titel is overgezet.

Aan de Inteekenaren is verzonden: **No. 23** en **24** van

De Huisvriend.

Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land,

VERZAMELD DOOR
J. J. A. GOEVERNEUR.

Vel 23. Inhoud: Lucifertjes en Sigaren; een avontuur uit het Oosten, naar F. BODENSTEDT. — De zeeroovers in onze dagen. — Geest van tegenspraak. — Het wilde-kattenvel; eene herinnering uit Australië. — Onze dranken; E. HINTZE gevolgd. III. De chocolade. — Broeder en Zuster. — Snippers.

Vel 24. Inhoud: Gedachten op St-Nikolaas-avond; door M. LEOPOLD. — Jammer! — Het briefje aan het Christkind; eene Kersavond-vertelling van E. KOCH. — Dure boeken. — Tafereelen uit Texas: I. Altijd in 't oog. II. Omzwervingen van een missionaris. — Wat is eene kubieke mijl? — Aan JEANNETTE. — Vraag eener vijftienjarige.

Jaarlijks verschijnen 26 Vellen roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 3 — 00.

No. 20 van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD.

Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,

ONDER HOOFDREDACTIE VAN
Dr. E. J. DIEST LORGION
EN MEDEWERKING VAN EEN AANTAL MET ROEM BEKENDE
VADERLANDSCHE GELEERDEN.

Inhoud. *Bijbelverklaring:* Matth. XVI, vs. 19. — *Kerkel. Geschiedenis:* Simeon, de eerste pilaarheilige. — Een brief van drie Bisschoppen aan den Paus. — *Mengelingen:* Het teruggevonden boek van PALEARIUS. — Woorden van VIVES over de eensgezindheid onder de Christenen.

In de *Godgeleerde Bijdragen* leest men eene aanprijzende beoordeeling van dit Tijdschrift, waarin o. a. deze woorden: »Zoo toont dus de geëerde hoofdredacteur dr. DIEST LORGION te beseffen, welk voedsel de gemeente noodig heeft. In gemeenschap met bekwame medearbeiders, heeft hij inderdaad veel voortreffelijks geleverd; meer dan een der hier gegevene *inleidingen* op sommige bijbelboeken; de verklaring van sommige schriftuurplaatsen, met name die van Joh. VI, 44; vooral de schetsen uit de kerkelijke geschiedenis, b. v. die van het Christendom in *Nederland;* van de oudste verdedigers en van de eerste bestrijders des Christendoms, geven aan dit Tijdschrift het regt om aan Christelijke huisgezinnen te worden aangeprezen."

Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 4 — 00.

Bij de toenemende herstelling van onzen Zoon, betuigen wij door deze onzen en zijnen **HARTELIJKEN DANK**, voor de betoonde MENSCHLIEVENDE HULPVAARDIGHEID, aan den W. E. A. Heer Burg. JORISSEN, te *Haren*, den Heer R. KLINKHAMER, te *Noordlaren*, en aan allen, die hem in zijn' zorgelijken toestand door het ongeluk, hem nabij *Noordlaren* getroffen, verpleging hebben toegebragt, en onze **ERKENTELIJKHEID** voor de algemeen ons bewezene DEELNEMING.

GRONINGEN, 20 November 1856.

H. MONKHOST.
A. B. MONKHOST—HEUKERS.

HOUTVEILING TE ZUIDBROEK.

Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, op ZATURDAG den 22sten Nov. e.k., des morgens te 10 uur, bij den Houtsaagmolen van H. UBBENS aldaar, onder werkelijke Houtkoopers verkoopen:

Twee Ladingen HOUT, onlangs uit *Brewig* en *Ooster-Risoer* aangebragt, bestaande grootendeels uit JUFFERS, ELLENS, KOLDERS, benevens een groot gedeelte BALKEN en GESNEDEN HOUT.

R. FEITH.

*** Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, op MAANDAG den 15den December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder A. KROON, te *Noordbroek*, publiek in Koop aanbieden:

I. **Eene aanzienlijke**, sterk gebouwde **BEHUIZING** en groote **SCHUUR**, met **KOE-** en **PAARDESTALLEN**, waarin sedert onheugelijke jaren de ***Hout-, Steen-, Kalk-, IJzer-*** en ***Kruideniershandel*** met uitmuntend gevolg **is en nog wordt** uitgeoefend, voorzien van twee VOORKAMERS, twee SLAAPKAMERS, KEUKEN, twee REGENBAKKEN met KOPEREN KRANEN, besten PUT, twee extra groote KORENZOLDERS, en vele andere GERIJFELIJKHEDEN; benevens een groot **HOUTSTEK**, met groote, wel voorziene DUIVENTIL; **HOUTLOODS** en **TUIN**; alles VRIJ en EIGEN GROND, staande en gelegen op het aangenaamste en levendigste van *Noordbroek*, aan den Provincialen Grindweg en aan het Hoofddiep.

II. De BEKLEMMING van plus min. 1½ B. extra best LAND, doende jaarlijks tot huur *f* 20 — 00, zeer geschikt gelegen aan den Weg van *Noordbroek* naar *Sappemeer*, nabij *Noordbroek*.

Deze Goederen worden in eigendom bewoond en gebruikt door F. H. VAN DER MOLEN en Vrouw, bij welken nadere inlichtingen zijn te bekomen.

Het HOUTSTEK en de HOUTHANDEL kunnen, met **overname der aanwezige Materialen**, als de Kooper zulks verkiest, aanvaard worden op den 1sten Januarij 1857. De Bewijzen van Eigendom en de Koopconditiën zullen acht dagen te voren ten Kantore van den Notaris, en laatstgenoemde, mede acht dagen te voren, ten Huize van Verkoop ter lezing liggen.

R. FEITH.

PUBLIEKE VERKOOPING

van eene groote partij op Stam staand **ESSCHEN WERKHOUT**, geschikt voor **Stoeldraaijers, Stelmakers,** enz., en **BRANDHOUT**, op WOENSDAG den 26sten November 1856, des namiddags precies om 1 uur, bij de Behuizing *Petit Martin*, te *Harkstede*.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA,
Notaris.

*** Ten overstaan van de Notarissen **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, en Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, te *Sappemeer*, gedenken de Erven van wijlen R. W. TE VELDE, publiek te verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZING, lett. B no. 68, met ERF, TUIN en achterliggende opstrekkende Plaats GROENen BOUWLAND, groot nagenoeg 6 Bunders, staande en gelegen te *Kiel-Windeweer*, bijlangs den Weg naar *Zuidlaren*.

Deze Verkoop zal plaats hebben ten voormelden Huize te *Kiel-Windeweer*, op DINGSDAG den 2den December aanstaande, des namiddags te 4 uur.

*** In de maand DECEMBER aanst., tijd en plaats nader te bepalen, gedenken de Kinderen van wijlen B. G. TOPPER publiek te verkoopen:

Eene nieuwe **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. letter F no. 14, met ERF, TUIN en twee Plaatsen LAND, staande en gelegen aan de *Kalkwijk*, Westkant; — en eene Plaats LAND, gelegen onder de *Kiel*, Oostkant, Stgr., samen groot ruim 14½ Bunder.

J. PICCARDT, *Nots.*

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op WOENSDAG den 3den December 1856, des namiddags precies te 2 uur, in het TOLHUIS te *Zuidwolde*, voor **drie jaren** presenteren te verhuren:

Eene **BOEREN BEHUIZING**, no. 43, met pl. m. 3 B., 50 R. GROEN- en BOUWLAND, mitsgaders drie Perceelen ZUIDWENDING, alles staande en gelegen onder *Zuidwolde*, toebehoorende aan de minderjarige Kinderen van wijlen HARM L. LUBBERS en ZWAANTJE K. BRONSEMA, in leven Eh.; en zulks bij perceelen of in zijn geheel. — Omtrent de Voorwaarden zijn informatiën te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

BIJ GESLOTEN BRIEFJES TE HUUR,

voor 5 jaren, van Mei 1857 tot 1862:

Eene **BOEREN HUIZING** en **SCHUUR**, benevens 10 B., 53 R., 30 E. BOUW-, WEIDE- en HOOILAND, te *Opende*, thans bij de Wed. H. A. PIERSMA in gebruik. De Conditiën liggen ter lezing bij WOBBE JANS ZUIDERSMA, te *Surhuizum*, en ten KANTORE van den Notaris BEEKHUIS, te *Buitenpost;* terwijl de Briefjes bij ZUIDERSMA moeten worden ingeleverd vóór of op den 4den December 1856.

HOUTVERKOOPING.

Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen de Wedw. JAKOB BARTELDS ZANTINGA, te *Oldekerk*, op MAANDAG den 8sten December 1856, des voormiddags te half tien uur, op de Plaats *KROONSFELD*, onder *Oldekerk*, publiek te verkoopen:

400 stuks EIKEN-, BEUKEN-, IJPEN- en ESSCHEN STAMBOOMEN, tot velerlei gebruik geschikt, benevens een groot aantal Perceelen **ELSEN-** en **BERKEN KAPHOUT**, welke in tijds door Nos. zullen worden aangewezen.

WOENSDAG den 10den Dec.

1856, des namiddags te 4 uur, gedenkt JAN JANS BENNEMA, ten zijnen Woonhuize, bij het Waar te *Nieuw-Scheemda*, bij openbare opbieding te verkoopen:

I. Eene nieuwe, aanzienlijke BEHUIZING met ERF, zijnde een neringrijke **KRUIDENIERS-WINKEL** en **HERBERG**, bij het Waar te *Nieuw-Scheemda*, door Verkooper bewoond.

II. Eene DITO, mede aldaar, door JACOB HARTMAN en anderen bewoond.

III. Eene DITO, mede aldaar, door HINDRIK BRINKMAN en anderen bewoond.

IV. Eene BEHUIZING, zijnde eene neringrijke **HERBERG** en **KRUIDENIERSWINKEL**, met ERF, TUIN en LAND, groot 1 Bunder, 69 Roeden en 30 Ellen, aan den Grindweg te *Borgsweer*, onder *Termunten*, door JAN SCHAAPSTAL en anderen bewoond en gebruikt; — al deze Behuizingen voorzien van onderscheidene WONINGEN en GERIJFELIJKHEDEN.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 11den December 1856, des namiddags te 2 uur, ten Huize van P. A. HOVEN, Kastelein te *Kropswolde*, en ten versoeke van de Wedw. P. H. REDEKER, te *Kropswolde*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. 1 B., 06 R., 60 Ell. HOOILAND, gelegen op de *Kropswolder Made.*

II. 91 R., 50 Ell. BOSCHLAND, gelegen te *Kropswolde*.

III. 1 B., 61 R., 10 Ell. HOOILAND, gelegen op de *Westerbroekster Made.*

IV. 1 B., 31 R., 90 Ell. HOOILAND, mede aldaar.

V. 2 B., 96 R., 70 Ell. HOOILAND, mede aldaar, waarvan de halfscheid toebehoort aan J. WOELESIUS en O. H. BOS; — en

VI. 1 B., 23 R., 20 Ell. WEIDELAND, gelegen te *Foxhol*.

Mr. J. D. TRESLING.

Ontvangen

uit de beste Fabrijken: een **groot assortement REGENJASSEN**, alsmede echte **PRIVAT** en alle soorten van **WINTER-HANDSCHOENEN**, SHWALS, CACHENEZ, VESTEN, WINTERMUTSEN en verder alle **HEEREN MODE-ARTIKELEN**; rekommandeert zich ten vriendelijkste.

J. A. WREESMAN,
tusschen de 2 Markten, in *de Klok*.

NB. ONTVANGEN: eene groote partij echte **AMERIKAANSCHE OVERSCHOENEN**, tot verminderde prijzen.

NIEUW SYSTEMA VAN GEKLEURDE

PHOTOGRAPHIE-PORTRETTEN,

à *f* 1 het Portret.

De ondergeteekende maakt aan het kunstminnend Publiek bekend, dat hij voortgaat met het **vervaardigen** van bovengenoemde **PORTRETTEN** tot aanstaanden WOENSDAG. Degenen dus die vóór dien tijd nog hun Portret willen vervaardigd hebben, komen aan het onderstaande Adres van des morgens 9 tot des namiddags 3 uur; voor de **juiste gelijkheid** wordt gegarandeerd; niet sprekend gelijkende, behoeft men het niet in ontvangst te nemen.

A. VAN DER NOOT en Co.,
ten Huize van den Heer D. C. DE JONGE, Droogist in den Grooten Krom Elleboog, no. 16, alhier.

LET WEL!

Bij den ondergeteekende zijn op heden verkrijgbaar gesteld: **MARMEREN SCHOORSTEENMANTELS** in differente soorten, tot zeer lage prijzen.

GRONINGEN, 20 November 1856.

J. DERKSEMA,
Steenhouwer bij *'t Ameland.*

Depot van Thee.

Bij den ondergeteekende zijn voortdurend verkrijgbaar, de **THEEËN** uit het Magazijn van **VAN HOUWENINGE & VISSER**, afgewogen in **verzegelde pakjes** van 2½ Ned. Pond, 1 Ned. Pond, 5—2½ en 1 Onc, waarop nommer en prijs, die zich bepaalt van af 80 Ct. en hooger, zijn vermeld.

PRIJSCOURANTEN zijn gratis te bekomen.

J. V. HUISINGA, JR., Groote Markt, te *Groningen*.

Zuivere Punch-Siroop,

à *f* 1,40 de Flesch, **BISSCHOP** 25 en 40 Cts. het Fleschje, bij

J. H. KUILENBERG, *Apotheker.*

Bij den Vleeschhouwer **J. S. VAN GEUNS**, achter Der Aa-kerk, zal MORGEN, ZATURDAG AVOND, [illegible] worden geslagt: eene puik vette en zware **JONGE KOE**, die ZONDAG aan den Balk is te **bezigtigen**; verzoekt gunst.

Bij denzelven is voortaan continuerende best **RUNDVLEESCH** te bekomen.

Er wordt in een **BOEKWINKEL** gevraagd: een **LEERLING** uit den fatsoenlijken Stand, die goed schrijft en van 14—16 jaren oud is. Adres met gefrankeerde brieven, onder letter L, bij den Boekverkooper J. OOMKENS, J.ZOON.

*** Bij **ALLART & VAN DER MADE**, te *Amsterdam*, is van de Pers gekomen:

HET

HERMANNSBURGER ZENDINGSBLAD.

Met Voorwoord van LUDW. C. LENTZ,

Evang. Luth. Predikant te Amsterdam.

De Eerste Aflevering is den 31sten October verzonden, en bij alle Boekhandelaren ter bezigtiging.
Primo Januarij 1857 zal hetzelve geregeld verschijnen; de prijs is slechts 10 Cents per vel druks gesteld.
Maandelijks verschijnen twee of drie vellen druks, naar gelang de berigten bevatten.

In een hoek van *Duitschland*, in de wegens hare woestheid beruchte Lunenburgsche Heide, ligt het Dorp *Hermansburg*. Daar is sedert eenige jaren als Herder en Leeraar werkzaam Predikant HARMS, een man, door den Heer der Kerk met uitstekende gaven toegerust, zijn ambt waarnemende, welke in den nieuweren tijd voorbeeldeloos mag genoemd worden, en wel door daden ter eere des Heeren en tot uitbreiding Zijns rijks. In de Gemeente openbaart zich een krachtdadig geestelijk leven, en wel op het gebied der Zendingzaak, die met kinderlijke belangstelling over de bekeering der Heidenen en de vreugde door het Woord Gods ontvangene genade insenvloeit.

Spoedig ontstond er in zeer vele jonge lieden de wensch, aan het uitbreiden des Evangelie's, niet door gaven en voorbidding, maar persoonlijk te mogen arbeiden, en de aanvraag was zoo groot, dat de Eerwaarde Man het gegronde gevoelde den Heer te bidden hem een' weg te banen, waar menschenoogen nog geenen zagen.

En de Heer verhoorde zijn smeeken, en binnen weinige jaren stond op dat nederige plekje gronds een Gedenkteeken, dat ons verkwikt doet uitroepen:

Onze God doet groote dingen;
'k Wil dus zingen
Van genade, trouw en magt.

Zelfs in onbewoonde streken
Vloeijen beken,
Lichten sterren door den nacht.

In het jaar 1849 werd dit gesticht geopend met 12 kweekelingen, die thans met den meesten zegen in *Afrika* werkzaam zijn.

Opmerkelijk is het, dat 's Heeren leiding hen juist bepaalde tot die streken, waar onze landgenooten wonen; daarom zijn de berigten, die van daar tot ons komen, dubbel belangrijk te achten.

Een eigen schip, *Candace* geheeten, ligtte het anker op den 28sten October 1853, beneden *Hamburg*, om de Zendelingen naar de plaats hunner bestemming te voeren.

Hoe het nu met die Broederen gesteld is, wat de vruchten van hunnen arbeid zijn, gewenschte Lezer! dit zult gij in de uit te geven hoogstbelangrijke berigten ontwaren.

Wie onzer *kan*, ja *mag* zulks onverschillig zijn? Welnu, de gelegenheid wordt u aangeboden; beschaam onze verwachting niet.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

November 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
9	759,45	758,41	754,94	4,8	8,4	6,1	max.	0,88	0,99	Z.Z.W.	N.	Z.	betrokken.	wein. bew.	betrokken.
10	742,92	741,63	742,47	5,8	4,7	3,1	0,99	0,99	0,90	W.Z.W.	W.N.W.	Z.W.t.W.	„	bewolkt.	bewolkt.
11	742,52	742,28	742,27	-1,1	2,2	2,6	max.	0,97	0,98	Z.O.t.O.	N.	N.t.O.	mistig.	regen.	betrokken.
12	743,13	743,96	745,93	4,2	4,6	2,3	0,95	0,84	0,87	N.t.W.	N.N.W.	N.t.W.	regen.	bewolkt.	bewolkt.
13	751,88	753,95	753,34	2,4	3,1	2,2	0,92	0,94	[illegible]	N.N.W.	„	W.t.Z.	betrokken.	regen.	betrokken.
14	748,64	748,63	750,73	2,5	2,7	2,2	0,81	0,89	0,84	N.W.	N.W.	W.	bewolkt.	betrokken.	bewolkt.
15	755,09	[illegible]	754,45	2,6	3,3	3,1	0,90	0,87	0,96	N.W.t.N.	N.W.t.N.	Z.Z.W.	„	„	betrokken.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

VERSLAG

Behoort bij de Groninger Courant van 21 November 1856, no. 140.

VAN DE HANDELINGEN DER PROVINCIALE STATEN VAN GRONINGEN EN DER STATEN GENERAAL.

Provinciale Staten van Groningen.

Zitting van Woensdag den 19den November.

Er zijn 24 leden aanwezig. Niet tegenwoordig: de heeren J. W. QUINTUS, LEWE QUINTUS, LAND, WICHERS, R. A. QUINTUS, VAN DER HELM, TIDDENS, WIERDA, DE MAREES VAN SWINDEREN, M. VAN DER TUUK, WIERTSEMA, BONTHUIS, VAN SLOOTEN, ENGELKENS, TIGCHELAAR, HOOITES, BOUMAN, VAN LOON, BROUWER en ROEMELING.

Wordt gelezen een voorstel van den heer SMID om de adressen bij de Staten ingekomen na den termijn bepaald bij het besluit der Staten van den 3den November 1853 te houden buiten verdere behandeling, of ze ter beschikking te verzenden aan Ged. Staten, of wel het zoo even genoemde besluit buiten effect te stellen. — Tot toelichting van zijn voorstel zegt de heer SMID, dat de vergadering niet altijd naar vaste beginselen handelt, en zij niet zelden heden afbreekt wat zij gisteren heeft opgebouwd; dat dit ook geldt ten opzigte van de toepassing van het aangehaalde besluit, waaraan niet altijd de hand is gehouden, daar het toch sedert dien tijd meermalen is voorgekomen, dat voorstellen en adressen in overweging zijn genomen die staande de vergadering waren ingekomen. Een gevolg hiervan is, dat de duur der vergaderingen verlengd wordt en dat door de overhaasting welligt verkeerde besluiten worden genomen. Hij wenscht daarom door dit voorstel eene poging te doen om die ordeloosheid te doen ophouden.

Op voorstel van den voorzitter wordt besloten, dat deze zaak een punt van overweging zal uitmaken en wel, dat zij dadelijk in behandeling zal worden genomen:

De heer VAN SWINDEREN verzoekt de voorlezing van het aangehaalde besluit van den 3den November 1853.

Hieraan wordt door den voorzitter voldaan. Het strekt om aan Ged. Staten op te dragen de gemeentebesturen te wijzen op art. 147 der provinciale wet en hen in hun eigen belang uit te noodigen om alle aan de Staten gerigte stukken in te zenden bij Ged. Staten vóór den 1sten Junij en den 1sten October en die welke op de begrooting betrekking hebben vóór den 1sten April, en voorts met verzoek om dit besluit ter kennis der ingezetenen te brengen. „

De voorzitter stelt alsnu naar aanleiding en in den geest van het gedane voorstel voor te besluiten, dat de vergadering persisteert bij het door haar genomen besluit van den 3den Nov. 1853. — Zonder hoofdelijke stemming wordt aldus besloten.

Alsnu worden aan de orde gesteld:

1) Adressen van J. E. UNIKEN en C. ANGERMAN, tot wijziging van de rigting van den weg van Blijham over Bellingewolde naar Nieuwe Schans. — En omdat hieromtrent reeds een besluit is genomen, en om het zoo even gevallen besluit, worden deze adressen voor notificatie aangenomen en ter griffie gedeponeerd.

2) Voordragt van Ged. Staten nopens de oprigting van een waterschap te Ten Boer. — Overeenkomstig die voordragt besloten.

3) Rapport op de missive van het bestuur der Noord-Willemskanaal-maatschappij betreffende de hoogte der dijken, en het adres van jhr. mr. O. J. QUINTUS.

De heer VAN ITTERSUM zegt bereid te zijn zich als medebestuurder dier maatschappij aan de stemming te onttrekken. Hij merkt evenwel op, dat zoo zijn voorbeeld ook door de beide andere leden van bestuur en leden dezer vergadering wordt gevolgd, geen besluit in deze vergadering zal kunnen worden genomen, waarin intusschen zou kunnen worden te gemoet gekomen, zoo de vergadering hun dispensatie verleende tot het uitbrengen van hunne stem in dezen.

De heer HOMAN deel geheel het gevoelen van den vorigen spreker.

De heer SCHILTHUIS, mede in gelijken toestand verkeerende, oppert evenwel den twijfel, of de vergadering wel bevoegd is bedoelde dispensatie te geven.

De heer PICCARDT ziet niet in, dat de bestuurders der maatschappij zich van stemming zouden moeten onthouden. Het betreft hier geene zaak, die hun *persoonlijk* aangaat en dus is art. 73 der prov. wet (art 31 van het reglement van orde) niet op hen toepasselijk. Hij zou er evenwel tegen zijn om, gelijk de eerste spr. voorstelde, aan de bedoelde leden de vrijheid te geven tot het uitbrengen van hunne stem.

De voorzitter deelt geheel de denkwijze van dezen spreker. Het betreft hier noch eene zaak, waarin de bestuurders persoonlijk betrokken zijn, noch eene, waarin zij als gelastigden zijn betrokken.

De heer VAN SWINDEREN stemt wat het eerste betreft met vorigen spr. in, maar hij acht het niet uitgemaakt, dat niet de bestuurders hier als gelastigden, nl. van de leden der maatschappij, betrokken zijn, en in zooverre is dus art. 73 wel op hen toepasselijk.

De heer DE SITTER deelt dit gevoelen, maar wil daaruit niet het gevolg hebben afgeleid, dat de vergadering geen wettig besluit zou kunnen nemen. Art. 75 der provinciale wet zegt, dat geen besluit mag worden genomen zoo niet meer dan de helft der leden *tegenwoordig* is. Wanneer dus ook de drie bestuurders zich onthouden van stemming, zal toch een besluit kunnen worden genomen, want in deze vergadering zijn meer dan de helft der leden tegenwoordig.

De heer VAN ITTERSUM betwijfelt de interpretatie van vorigen spreker; hij zou van oordeel zijn, dat leden die niet het regt hebben om mede te stemmen, ook niet gerekend kunnen worden tegenwoordig te zijn. Overigens gelooft hij niet, dat de bestuurders eigenlijk gezegd kunnen worden gelastigden te zijn in den geest van art. 73.

De voorzitter wijst op gelijksoortige kwestie in de statenvergadering van Overijssel behandeld, waar ook de bestuurders der Overijsselsche kanaal-maatschappij in de besluiten te dier zake hebben medegestemd.

De heer PICCARDT merkt nog op, dat, indien men art. 78 zoo scherp wil trekken, misschien ook hij en meer andere leden der vergadering niet zullen mogen medestemmen, daar het mogelijk kan zijn, dat zijne of hunne bloedverwanten mede aandeelhouders zijn dier maatschappij.

De heer DE SITTER bevestigt nader zijn gevoelen over art. 73 door de tegenstelling met het volgende artikel, waarin gesproken wordt van *stemmende* leden.

De voorzitter acht het in de bestaande omstandigheden het best om, zonder hoofdelijke stemming, conform de conclusie van het rapport te besluiten. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

Verder wordt door den heer VENEMA het volgende rapport uitgebragt nopens het adres van ingelanden van Hooge en Lage Paddepoel en Wierum.

» Bij uw besluit van den 18den November jl., onder no. 3 genomen, hebt gij wel in onze handen willen stellen een adres van ingelanden van de Hooge en Lage Paddepoel en van Wierum, hoofdzakelijk inhoudende kennisgeving, dat zij niet in de gelegenheid zijn gesteld, om hunne bezwaren tegen de opname van hun waterschap in het waterschap Hunsingo te doen kennen, terwijl zij daarbij de verzekering voegen, dat gij hen, met allen eerbied gezegd, daardoor onbillijk hebt benadeeld. Dit adres verzwijgt, om in geene herhalingen te vervallen, de aanwijzing van het nadeel, dat hen treft, maar roept in uwe aandacht terug hetgeen daaromtrent in vroeger door hen ingezonden stukken is opgenomen. Ten slotte eindigen zij met het verzoek: » Dat het uwe vergadering moge behagen, ten opzigte van hunne bezwaren en wenschen een gelijk onderzoek, als ten opzigte van die van Klein Garnwert en Schillingeham is bepaald, te doen instellen," een besluit van zoo jonge dagteekening, dat wij het onnoodig achten, daarvan den inhoud aan uw geheugen terug te geven.

» Daar wij van u de vereerende opdragt hebben ontvangen, om u opzigtelijk dat stuk te dienen van consideratiën en advies, komt het ons doelmatig voor, dat wij terug zien op de vroegere stukken, ten einde de bezwaren, die bij de ingelanden zoo zwaarwigtig zijn bevonden, dat zij de tusschenkomst uwer vergadering noodig hebben geoordeeld te moeten inroepen, om hen daarvan te ontheffen, te doen kennen.

» In hun adres van den 10den Julij geven zij op, dat de kostbare werken, die in Hunsingo zullen worden uitgevoerd, hunne landen niet baten; dat het onderhoud van den Reitdiepsdijk, waarmede hunne landen zijn bezwaard, door het reglement van het waterschap Hunsingo daarvan niet wordt afgenomen, maar daarop blijft rusten, niettegenstaande die dijk tot bescherming verstrekt van geheel Hunsingo; terwijl zij eindelijk gewigt hechten aan de omstandigheid, dat door hunne opneming in het waterschap Hunsingo hun de zorg voor de instandhouding en verbetering van eigene werken is ontnomen, en overgegaan op een bestuur, zamengesteld uit leden wier woonplaats buiten het dijkregt van Wierum en de Hooge en Lage Paddepoel is gelegen, en bij wie de prikkel van eigenbelang ontbreekt, voor een voldoend en vertrouwd toezigt noodig. Dat adres, dat de kennisgeving bevat, dat zij zich met hunne bezwaren tot den Koning hebben gewend, eindigt met het verzoek, dat het uwe vergadering moge behagen, indien deze zaak in behandeling mogt komen, acht te slaan op hunne wenschen, die echter dat stuk niet heeft opgenomen.

» Het bovengenoemd adres is in uwe vergadering gebragt, vergezeld van eene verbindtenis van verzet tegen de voorschriften, vervat in het reglement van het waterschap Hunsingo, voor zooverre die betrekking mogten hebben op voormeld dijkregt, onaangezien dat reglement door de bevoegde magt was gearresteerd en het de koninklijke goedkeuring reeds had ontvangen. Zij verklaren daarin, dat het belang en het regt der ingelanden vordert, zich te verzetten tegen de uitvoering van de voorschriften, in het reglement van Hunsingo vervat. Zij magtigen de dijkregters, hunne betrekkingen te blijven waarnemen, hun archief te behouden, terwijl de ingelanden zich verbinden, om de dijkregters in hun onwettig gezag te willen blijven erkennen.

» Wij weten het, Mijne Heeren! dat dit laatste stuk, zonder den wil der ingelanden, als bij toeval aan uwe vergadering is gezonden, maar het bestaan van dit stuk, van deze acte van verzet tegen een reglement, door de bevoegde magt gearresteerd, is een feit, dat de ingelanden bij hun adres van den 10den November niet hebben ontkend, maar alleen op het onbetamelijke der inzending hebben gewezen. Ook in dit adres drukken ingelanden de hoop uit, dat uwe vergadering op hunne wenschen wel zal willen gelieven acht te slaan; wenschen, die daarin echter niet zijn opgenomen.

» Wat het hoofdbezwaar van de adressanten aangaat, voor zooverre wij die uit hunne adressen kunnen opmaken, wij vinden in beide adressen opgenomen, dat de staats-commissie de andere waterschappen, die in het waterschap Hunsingo zijn opgenomen, in hunne belangen had gehoord, maar dat zij het dijkregt van Wierum en de Lage en Hooge Paddepoel had voorbijgezien.

» Ons komt het echter voor, dat de provinciale staten van hunne bevoegdheid hebben gebruik gemaakt door verschillende kleinere waterschappen tot het waterschap Hunsingo te vereenigen, en dat nergens eene wet het voorschrift bevat, dat de bestaande waterschapsbesturen daaromtrent moeten worden gehoord. De grondwet bepaalt alleen in art. 192, dat de Koning aan het besluit tot die vereeniging zijne goedkeuring moet verleenen, die dan ook door de staten verzocht en verkre-

gen is. Buitendien heeft de staats-commissie, belast met het ontwerpen van het reglement voor het waterschap Hunsingo, herhaaldelijk in de *Provinciale* en *Groninger Couranten* ter kennis van de ingelanden gebragt, dat het reglement ter hunner inzage van den 27sten Maart tot en met den 16den April 1855 op veertien verschillende plaatsen binnen het waterschap Hunsingo was nedergelegd, met uitnoodiging aan belanghebbenden, om hunne bezwaren tegen de in die reglementen voorgestelde bepalingen, met redenen omkleed, vóór of uiterlijk op den 21sten April daaraanvolgende aan den voorzitter der commissie in te zenden.

» Daar de adressanten dien termijn onbenut hebben laten voorbijgaan, heeft onzes inziens hun adres iets vreemds, en de verhooring en vervulling hunner wenschen is daardoor zeker zeer moeijelijk geworden.

» Uwe vergadering houde ons ten goede, dat wij opzigtelijk de overige bezwaren van de adressanten in geene beschouwingen treden, wat wij te minder noodzakelijk achten, daar de adressanten zich daaromtrent tot Z. Maj. den Koning hebben gewend, wiens beschikking op hun adres aldra kan worden te gemoet gezien en door hen zeker zal worden geëerbiedigd. Ook zouden wij vreezen de grenzen van onze opdragt te overschrijden, wanneer wij het waagden, hunne bezwaren uit vroegere adressen te verzamelen en onze beschouwingen daaromtrent in uwe vergadering te brengen.

» Opzigtelijk het slot van het adres zijn alleen onze consideratiën en advies gevraagd, en wanneer wij overwegen, welk besluit gij opzigtelijk het adres van ingelanden van Klein-Garnwert en Schillingeham hebt genomen, dan voelen wij ons genoopt, om u te adviseren tot het nemen van het volgende besluit, woordelijk met hun verzoek overeenkomende:

» Dat het uwe vergadering moge behagen ten opzigte van de bezwaren en wenschen van de ingelanden van Wierum en de Hooge en Lage Paddepoel een gelijk onderzoek, als ten opzigte van Klein-Garnwert en Schillingeham is bepaald, te doen instellen."

Door den heer SMID wordt het centraal-verslag uitgebragt nopens het adres van ambtenaren ter provinciale griffie, verzoekende om uit de provinciale fondsen eenige toelage te bekomen. — In eene afdeeling was men, op grond van de duurte der levensmiddelen, niet ongenegen eene tijdelijke te gemoetkoming te verleenen, doch daar de bezoldiging ligt op den weg der hooge regering, wilde men van wege deze vergadering pogingen bij den minister van binnenl. zaken hebben aangewend om uit rijkskas die toelage te verleenen. In eene andere afdeeling was men ook van meening, dat Ged. Staten zich te dezer zake tot de hooge regering dienden te wenden. In eene andere weer wilde men aan adressanten in eens eene gratificatie van *f* 1500 hebben toegestaan en aan Ged. Staten hebben opgedragen, die uit de begrooting van 1856 en 1857 te verleenen en over de ambtenaren te verdeelen, zonder consequentie voor het vervolg, en voorts bij de hooge regering hebben aangedrongen op vermeerdering van tractement. De centrale commissie stelt voor aan Ged. Staten op te dragen om bij den minister van binnenl. zaken met nadruk er op aan te dringen, dat ter tijdelijke te gemoetkoming van bedoelde ambtenaren zoodanige som worde beschikbaar gesteld als noodig wordt geacht voor hunne behoeften en tevens om het totaal cijfer van den betrekkelijken post op de begrooting te verhoogen.

Nadat eene pauze was gehouden is overeenkomstig de conclusiën van de twee bovenstaande verslagen besloten.

Daar verder geene werkzaamheden meer te verrigten zijn, sluit de voorzitter deze najaars-vergadering in naam des Konings.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 18den November.

In de zitting van heden, door 56 leden bijgewoond, heeft de voorzitter mededeeling gedaan van de benoeming door de afdeelingen van rapporteurs voor sommige wets-ontwerpen.

De Vergadering heeft bepaald dat op aanstaanden Donderdag zullen behandeld worden:

1) de interpellatiën te rigten tot den minister van justitie door: *a.* den heer *Meeussen*, betrekkelijk de openbare godsdienstoefeningen buiten gebouwen en besloten plaatsen; en *b.* den heer *Hoynck van Papendrecht*, aangaande de uitvoering van de ministeriële circulaire van den 20sten Februarij j.l., over de benoeming van regterlijke ambtenaren;

2) een zevental wets-ontwerpen, waarvan de eindverslagen zijn uitgebragt.

Voorts heeft de Kamer beslist dat op aanstaanden Vrijdag zullen aanvangen de beraadslagingen over de begrootingswetten, omtrent welke de betrokken commissiën van rapporteurs heden de eindverslagen hebben uitgebragt.

Aan de antwoorden der Regering betrekkelijk de staatsbegrooting voor 1857, ontbraken nog dat omtrent het derde Hoofdstuk en omtrent de wet op de middelen. Deze zijn nu ook gedrukt. Wij ontleenen daaraan het volgende:

Bij de beantwoording van het voorloopig verslag wegens Hoofdstuk III (*Buitenlandsche Zaken*), verklaart de minister, dat de Nederlandsche Regering gaarne is toegetreden tot de aanneming van de door het Parijsche vredescongres gestelde beginselen betreffende de kaapvaart en de regten der onzijdige vlag, in de hoop, dat deze toetreding algemeen zoude zijn en steeds zou worden gehandhaafd; — dat de Regering der Ver. Staten eenig bezwaar heeft geopperd, geenszins echter tegen het beginsel, maar omdat zij eene schrede verder wilde gaan, en ook in 't algemeen het nemen van koopvaarders door oorlogsschepen wenschte te zien afgeschaft; — dat ook eene dergelijke bepaling door Nederland zou worden aangenomen, indien de mogendheden die te Parijs vertegenwoordigd zijn geweest, het deswege eens konden worden.

Met betrekking tot den Sondtol, vermeent de minister, dat de Deensche regering bewijzen heeft gegeven van matiging, door het kapitaal ter afkoop te stellen op 35 millioen rijksdaalders, waarvan ten laste van Nederland zouden komen *f* 1,408,060, of *f* 1,900,881; — dat de meeste staten gunstig voor Denemarken gestemd zijn en ook prijs stellen op de toetreding van Nederland, als eene aloude zee- en handelsmogendheid, maar wenschen, dat de zaak door al de belanghebbenden te gelijk zal worden afgedaan; dat de Nederl. Regering tot dus verre nog geene beslissing aan Denemarken heeft kenbaar gemaakt, omdat zij eerst nog inlichting verlangt over de regten van doorvoer en doorvaart over Deensch grondgebied in 't algemeen.

Ten aanzien van de vaste brug voor Keulen, verklaart de minister, dat de Regering zich de belangen der scheepvaart ernstig blijft aantrekken; dat eene door Pruissen genomene proeve voor het strijken van masten en schoorsteenen niet heeft voldaan, maar zal worden herhaald; dat Frankrijk vermeent, dat daarin zal kunnen worden voorzien; dat Baden, Beijeren en Hessen zich tegen het bouwen eener vaste brug blijven verzetten, zoolang er geen middel bestaat om de schepen de gelegenheid te verzekeren, ten einde, zonder tijd of geldverlies, daaronder door te varen; dat Nassau zich eene nadere beoordeeling heeft voorbehouden. — Ten aanzien eener wenschelijke opheffing der Rijntollen, blijven Hessen en Nassau tegenstand bieden en heeft Pruissen zich nog niet verklaard. Nederland heeft laatstelijk een voorstel van Baden, voor deze opheffing, krachtig ondersteund.

De minister verklaart dat het handelsverdrag met België niet is opgezegd, en dat bij de Regering nog geen voornemen bestaat om van dit regt gebruik te maken.

Verder heeft z. exc. overgelegd de voorloopige overeenkomst, welke met de regering van Japan is gesloten en waarbij, onder anderen, volkomene persoonlijke vrijheid voor de Nederlanders op Decima is bedongen; bevoegdheid om zich vrijelijk buiten Decima te kunnen begeven; uitsluitende onderwerping der Nederlanders aan de Nederlandsche strafwet; meerdere vrijheid van verkeer voor de Nederlandsche schepen op de reede van Nangasacki; — openstelling voor Nederland van alle Japansche havens, in welke vreemde schepen worden toegelaten, enz. De Regering hoopt, dat deze overeenkomst, in 't belang van den handel in 't algemeen, door een meer uitvoerig tractaat zal worden gevolgd, en dat daartoe de bestaande vriendschapsband, die dezer dagen naauwer is toegehaald en bevestigd, zal strekken.

De minister heeft voorts verklaard, dat de krachtige pogingen, welke zijn aangewend om Nederlanders, die te Coro in Venezuela zijn mishandeld, en naar Curaçao hebben moeten vlugten, voldoening te verzekeren, nog tot geene beslissing hebben geleid, maar zullen worden voortgezet, en het voornemen bestaat om een' commissaris daartoe naar Venezuela te zenden.

Met de bij de begrooting van het jaar 1856 geblekene meerderheid der leden van de Tweede Kamer instemmende, begrijpt de Regering, dat de minister van buitenl. zaken in de gelegenheid moet worden gesteld tot eenige representatie tegenover het in Nederland residerend corps diplomatique. Verder vermeent de minister, dat, hoe nuttig ook de instelling der consuls moge zijn, eene diplomatieke vertegenwoordiging noodzakelijk blijft voor een land 't welk, ofschoon niet groot van omvang, toch door zijne roemrijke geschiedenis, ligging, koloniën en hulpbronnen, aanspraak mag maken op eene achtbare verhouding tegenover andere staten.

Bij de beantwoording van het voorloopig verslag van de *wet op de middelen*, heeft de minister van financiën te kennen gegeven, dat in den laatsten tijd een belangrijke stap is gedaan ter wederlegging van het verwijt, als of de belastingen onevenredig zouden drukken, met te doen opmerken, dat thans in hoofdsom van de accijnsen wordt geheven een bedrag van *f* 16,750,450, en daarentegen door de directe belastingen *f* 19,266,160; dat de Regering, met het oog op den tegenwoordigen toestand der meeste takken van volksbestaan, niet kan instemmen met het beweren, alsof verscheidene onzer belastingewetten verderfelijk zouden zijn voor de nijverheid en het welzijn der natie; — dat zij niet wil ontkennen, dat het bestaande voor verbetering vatbaar is, en ook heeft bewezen, van geenszins op dien weg te willen stilstaan.

De minister meent dat, zoo de ijver voor de verzekering van 's rijks geldmiddelen een weinig overdreven mag zijn bij degenen die alle bijdragen uit de O. I. geldmiddelen boven de *f* 9,800,000 afkeuren, — de stelling dergenen nog veel gevaarlijker is, welke al meer en meer steun voor 's rijks schatkist in die middelen willen vinden; en dat men over het hoofd schijnt te zien, dat de tijden nog niet lang geleden zijn, in welke de bijdragen, waarop was gerekend, niet zijn verkregen, en tekorten zijn ontstaan, die alleen naderhand door meer gunstige omstandigheden hebben kunnen worden gedekt; — dat de Regering geroepen is om ook de toekomst te behartigen en zich zal verheugen, indien bij het herstel van 's rijks zeemagt, deze bijdragen weder tot den grens zullen kunnen worden teruggebragt, welke sedert jaren daarvoor is afgebakend; — dat, bij het handhaven dezer beginselen, men in eene niet ver verwijderde toekomst, bij het nuttig aanwenden der overschietende koloniale baten, verdere opheffing van belasting mag te gemoet zien, zonder gevaar voor 's rijks financiën, maar dat dit gevaar grooter zoude worden, naar mate de gewone hulpmiddelen van 's rijks schatkist zouden worden prijs gegeven.

Ten aanzien van de verlangde afschaffing van de belasting op de brandstoffen, doet de minister opmerken, dat het tijdpunt daarvoor zeer ongeschikt zoude zijn. Z. exc. heeft daarbij gewezen op de verlegenheid, waarin de meeste gemeentebesturen zich bevinden, ten aanzien hunner geldmiddelen; — dat de Regering daar geenszins blind voor kan wezen, en zich wel niet zal kunnen bepalen bij de voorgestelde heffing van 100 opcenten op het gedistilleerd; — dat wel niet aan het verlangen tot den afstand van het personeel zal kunnen worden toegegeven, maar dat de mogelijkheid bestaat, dat er middelen in overweging zullen moeten worden genomen, waardoor de inkomsten van 's rijks schatkist worden benadeeld, en dat het ook uit dien hoofde onraadzaam zou zijn om rijks-belastingen af te schaffen, voor dat die der gemeenten naar behooren zijn geregeld.

De Regering acht belasting van belangrijke voorwerpen van handel, als koffij en tabak, niet raadzaam, maar deelt in de overtuiging, dat thans van de bevolking ten platten lande meerdere bijdragen kunnen worden gevorderd, en overweegt, in hoeverre daarin door het middel van patent zoude kunnen worden voorzien.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.